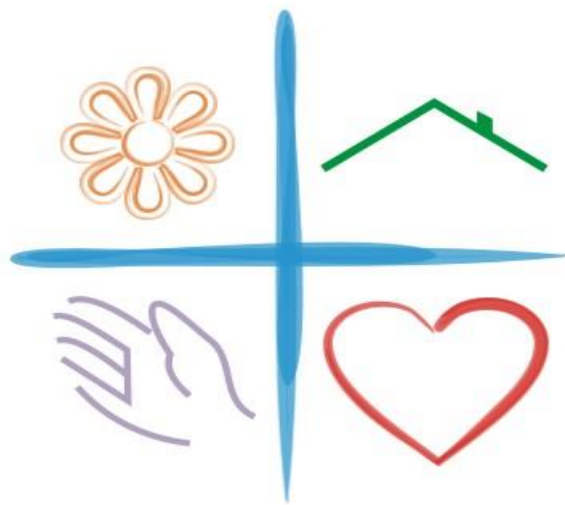

Ετήσια Έκθεση

2019

30
Χρόνια

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Τ.Θ.23292, 1680 ΛΕΥΚΩΣΙΑ – ΚΥΠΡΟΣ

Τηλ.22-871333 Φαξ 22-429544

email: cp-mental@cytanet.com.cy

Web side: www.cpmental.com.cy

Περιεχόμενα

Συντομογραφίες	3
Κατάλογος μελών Επιτροπής	4
Κατάλογος προσωπικού	5
Ενότητα 1 – Εισαγωγή	6
Ενότητα 2 – Σύνθεση και Αρμοδιότητες της Επιτροπής	6
2.1 Αρμοδιότητες	7
2.2. Χρηματοδότηση Επιτροπής	8
Ενότητα 3 – Δραστηριότητες Επιτροπής	8
3.1 Νομοθετικό πλαίσιο προστασίας δικαιωμάτων ΑμεΝΑ	8
3.2 Πλαίσιο Πολιτικής και Ενέργειες για προώθηση των δικαιωμάτων ΑμεΝΑ	9
3.3 Συνεργασίες, τεχνική βοήθεια και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών	10
3.4 Καταρτισμός και τήρηση Μητρώου ΑμεΝΑ	10
3.5 Καταρτισμός και τήρηση Μητρώου Ιδρυμάτων	11
3.6 Λειτουργία της Συντονιστικής Υπηρεσίας Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης	12
3.7 Εξέταση Παραπόνων, Αιτημάτων και Παραλήψεων	13
3.8 Παρακολούθηση Προγραμμάτων Εργοδότησης	14
3.9 Συμμετοχή και διοργάνωση σεμιναρίων	14
Ενότητα 4– Αξιολόγηση της Κυπριακής Πραγματικότητας- Διαπιστώσεις της Επιτροπής	15
4.1 Εφαρμογή της Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ΑμεΑ	15
4.2 Διαπιστώσεις της Επιτροπής	18
	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Παράρτημα 1: Προϋπολογισμός ΕΠΑΝΑ	22
Παράρτημα 2: Πίνακας Δράσεων και Επισκέψεων Προσωπικού	24
Παράρτημα 3: Ενημέρωση για την εκδήλωση των 30χρονων της ΕΠΑΝΑ	35
Παράρτημα 4: Δημογραφικά στοιχεία του Μητρώου της ΕΠΑΝΑ	38
Παράρτημα 5: Στατιστικά στοιχεία της ΣΥΕΠΠ	48
Παράρτημα 6: Έντυπο «Τι είναι η ΕΠΑΝΑ» (κείμενο για όλους)	52
Παράρτημα 7: Δελτίο Τύπου ΕΠΑΝΑ με τη λήξη του έτους 2019	56

Συντομογραφίες

ΑμεΑ	Άτομα με αναπηρία
ΑμεΝΑ	Άτομα με νοητική αναπηρία
ΓΕΣΥ	Γενικό Σύστημα Υγείας
ΕΕΕ	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΕΕΑΕ	Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης
ΕΠΑΝΑ	Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία
ΕΠΠ	Έγκαιρη Παιδική Παρέμβαση
ΗΕ	Ηνωμένα Έθνη
ΚΣΟΠ	Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού
ΚΥΣΟΑ	Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων
ΛΕΠΠ	Λειτουργοί Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης
LOI	List of Issues (Committee on the Rights of Persons with disabilities)
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
ΝΑ	Νοητική Αναπηρία
NAMIII	Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος III
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ	Παγκύπριος Σύνδεσμος Ατόμων με Νοητική Αναπηρία
ΣΥΕΠΠ	Συντονιστική Υπηρεσία Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης
ΤΕΕΠΠ	Τεχνική Επιτροπή Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης
ΤΚΕΑΑ	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
ΥΕΠΚΑ	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΥΚΕ	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
ΥΠΠΑΝ	Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού & Νεολαίας

**ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

Κρατικά Μέλη

Σαββούλα Παπαμιλιτιάδου	Πρόεδρο-Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας(ΥΕΠΚΑ)
Ηλίας Μαλλής	Αναπληρωτής Πρόεδρος-Υπουργείο Οικονομικών
Δρ Μαρία Πίττα	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας -Υπουργείο Υγείας (παραίτηση 1/11/19)
Δρ Ειρήνη Γεωργίου	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας -Υπουργείο Υγείας (διορισμός 3/12/19)
Αντρη Νεοκλέους Κοντού	Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού (διορισμός 02/01/19)
Ελίζα Γεωργιάδου	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία(ΥΕΠΚΑ)

Ιδιωτικά Μέλη:

**Παγκυπρίου Συνδέσμου Γονέων Ατόμων με Νοητική Αναπηρία
(ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ)**

Κωνσταντίνος Εφραίμ	Πρόεδρος
Σωτήρης Ξιούρος	Ταμίας
Κυριάκος Στεφάνου	Μέλος
Μιχάλης Λουκά	Μέλος
Άλκης Σταυρινού	Μέλος

**ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

Μαρίνα Παγιάτσου	Λειτουργός/Συντονίστρια (εκτελούσα καθήκοντα Προϊσταμένου -συνεχόμενα από 01/07/2017)
Στάλω Διομήδους	Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός (εκτελούσα καθήκοντα Γραμματειακού Λειτουργού)
Μάρω Ριαλά	Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός
Ρέα Κακουλλή	Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός
Πόλυ Χατζησάββα	Λειτουργός Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης
Ελένη Δημητρίου	Λειτουργός Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης
Θέτιδα Χρίστου	Λειτουργός Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης (παραίτηση 17/10/19)
Άννα Χατζηττοφή	Λειτουργός Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης (πρόσληψη 1/11/19)

1. Εισαγωγή

Βάσει των Νόμων Περί Ατόμων με Νοητική Αναπηρία του 1989 και 2018 (117/89 & 11(I)/2018) - Άρθρο 16 : «Η Επιτροπή ετοιμάζει και υποβάλλει στο Υπουργικό Συμβούλιο ετήσια έκθεση στην οποία θα περιλαμβάνεται γενική εκτίμηση της κατάστασης των δραστηριοτήτων της Επιτροπής και των εξελίξεων που έγιναν κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση, καθώς επίσης και προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της Επιτροπής και του Ταμείου για τον επόμενο χρόνο».

Το 2019 η Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (ΕΠΑΝΑ) συμπλήρωσε 30 χρόνια από την ημερομηνία σύστασης της. Το έργο και οι δράσεις της ΕΠΑΝΑ φαίνονται με λεπτομέρεια στην ιστοσελίδα www.cpmental.com.cy. Ενημέρωση για τα 30χρονα της ΕΠΑΝΑ γίνεται στην παράγραφο 3.9 & Παράρτημα 3.

Η ΕΠΑΝΑ συστάθηκε το 1989 και η λειτουργία της καθοριζόταν από τον Περί Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων Νόμο 117 του 1989, ο οποίος τροποποιήθηκε στις 20/03/2018 με το Νόμο 11(I) 2018. Στο εξής γίνεται αναφορά στους **Περί Ατόμων με Νοητική Αναπηρία Νόμους του 1989 και 2018**. Οι Νόμοι αυτοί προνοούν «για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία, τις υποχρεώσεις της Πολιτείας απέναντι τους και τη Δημιουργία Επιτροπής και Ταμείου για τα Άτομα με Νοητική Αναπηρία».

Βάσει της τροποποίησης του 2018, σημαντική είναι η αντικατάσταση του όρου «νοητικά καθυστερημένο άτομο» με τον ακόλουθο νέο ορισμό που συνδέεται με αυτόν που χρησιμοποιεί η Σύμβαση των Η.Ε για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες : **«Άτομο με νοητική αναπηρία» σημαίνει άτομο το οποίο έχει μακροχρόνιες νοητικές διαταραχές οι οποίες κατά την αλληλεπίδρασή τους με διάφορα εμπόδια, δυνατόν να εμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στην κοινωνία σε ίση βάση με άλλους».**

Βάσει των πιο πάνω, σκοπός της ΕΠΑΝΑ είναι η προώθηση και διασφάλιση των δικαιωμάτων των ΑμεΝΑ στην Κύπρο μέσα από την εφαρμογή της εγχώριας νομοθεσίας και των Διεθνών Συμβάσεων. Πρωταρχικής σημασίας για την Επιτροπή είναι η εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, η οποία κυρώθηκε σε Νόμο το Μάρτιο του 2011 (Κυρωτικός Νόμος 8(III)2011). Ως εκ τούτου κύρια αποστολή της ΕΠΑΝΑ είναι η παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάστασης των ΑμεΝΑ και η προώθηση ολοκληρωμένων προτάσεων για προστασία και διασφάλιση των δικαιωμάτων τους, η ικανοποίηση των αναγκών και της αξιοπρεπούς διαβίωσης τους, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τον καθένα αλλά και τις δικές τους απόψεις και επιλογές.

2. Σύνθεση, Αρμοδιότητες και Χρηματοδότηση Λειτουργίας της ΕΠΑΝΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 5 των Νόμων 117/89 & 11(I)2018, ο εκάστοτε Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διορίζει δεκαμελές συμβούλιο με θητεία τεσσάρων (4) ετών. Η Επιτροπή απαρτίζεται από πέντε κρατικά μέλη που προέρχονται από τα Υπουργεία Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), Παιδείας & Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), Υγείας και Οικονομικών. Επίσης απαρτίζεται με πέντε ιδιωτικά μέλη από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Γονέων Ατόμων με Νοητική Αναπηρία. Τα μέλη της παρούσας Επιτροπής διορίστηκαν από την Υπουργό (ΥΕΠΚΑ) από την 01/10/2017 και η θητεία της υφιστάμενης Επιτροπής λήγει στις 30/9/2021. Κατά το 2019 η Επιτροπή πραγματοποίησε 8 κανονικές συνεδρίες και μία έκτακτη.

Προσωπικό:

Το προσωπικό της Επιτροπής κατά την 1^η Ιανουαρίου 2019 απαρτιζόταν από μία Λειτουργό (μόνιμο προσωπικό-Κλ. Α8-Α10-11), μία Βοηθό Γραμματειακό Λειτουργό (μόνιμο προσωπικό -Κλ.Α2-Α5-Α7+2) και δύο Βοηθούς Γραμματειακούς Λειτουργούς αορίστου διαρκείας (Κλ.Α2). Από τον Οκτώβριο του 2011, μετά την παραίτηση της Προϊστάμενης Υπηρεσιών της Επιτροπής, η θέση εξακολουθεί να παραμένει κενή και έκτοτε το συντονισμό των δραστηριοτήτων της Επιτροπής ανέλαβαν ανά τρίμηνο οι δύο Λειτουργοί. Λόγω αφυπηρέτησης του ενός, το Σεπτέμβριο 2018, ανέλαβε συνεχόμενα καθήκοντα συντονισμού από 1/7/2017, η άλλη Λειτουργός της ΕΠΑΝΑ. Η Επιτροπή με έγκριση του ΥΕΠΚΑ, ημερομηνίας 13/05/2019, έχει προβεί στην προκήρυξη της θέσης στις 20/09/2019, για την πλήρωση της οποίας θα γίνουν γραπτές εξετάσεις το 2020. Κατά το 2019 η Επιτροπή είχε ζητήσει προσφορές από Ακαδημαϊκά Ιδρύματα για διεξαγωγή γραπτών εξετάσεων.

Επίσης συνεχίστηκε η εργοδότηση τριών Λειτουργών Κλ.Α5 (επιστημονικό προσωπικό) για στελέχωση της Συντονιστικής Υπηρεσίας Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης (ΣΥΕΠΠ), δύο εκ των οποίων είναι αορίστου διάρκειας. Μετά από παραίτηση της Λειτουργού που προσλήφθηκε με συμβόλαιο εξάμηνης διάρκειας στις 17/10/2019, προσλήφθηκε νέα Λειτουργός επίσης με εξάμηνα συμβόλαια την 01/11/2019. Λεπτομέρειες για το έργο της ΣΥΕΠΠ δίδονται στην Ενότητα 3.6.

2.1. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της ΕΠΑΝΑ, όπως καθορίζονται από το άρθρο 6 του Νόμου 117/89 & 11(Ι)/2018, είναι:

- *Η καταγραφή όλων των ΑμεΝΑ και η τήρηση Μητρώου με αναφορά στο είδος της αναπηρίας και οποιοδήποτε άλλο σχετικό στοιχείο με τον ίδιο τον ανάπηρο, την οικογένειά του και την περιουσία του*
- *Η συνεχής παρακολούθηση των προβλημάτων των ΑμεΝΑ και των οικογενειών τους και ο καταρτισμός εκθέσεων και εισηγήσεων για την επίλυσή τους*
- *Η παρακολούθηση των ενεργειών και μέτρων που λαμβάνονται από τμήματα, λειτουργούς, οργανώσεις και άτομα, σχετικά με τα προβλήματα των ΑμεΝΑ*
- *Ο καταρτισμός προγραμμάτων σε συνεργασία με αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες για την υλοποίηση των διακηρυχθέντων δικαιωμάτων των ΑμεΝΑ και ο καθορισμός προτεραιοτήτων, ανάλογα με τη σοβαρότητα και την οικονομική δαπάνη την οποία συνεπάγεται η εφαρμογή τους*
- *Ο καταρτισμός και η τήρηση Μητρώου όλων των ιδρυμάτων και υπηρεσιών όπου φροντίζονται ή και ασχολούνται τα ΑμεΝΑ*
- *Η επιθεώρηση και αξιολόγηση, σε συνεννόηση με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, ιδρυμάτων και χώρων όπου διαμένουν ή εργοδοτούνται ΑμεΝΑ και η υποβολή σχετικών εκθέσεων*
- *Η παρακολούθηση της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της διαμονής και γενικά της ευημερίας των ΑμεΝΑ*
- *Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στα ΑμεΝΑ και στις οικογένειές τους*

- Η καθοδήγηση των ενδιαφερομένων για παροχή υπηρεσιών σε ΑμεΝΑ
- Η τήρηση στατιστικών και άλλων πληροφοριών για τα ΑμεΝΑ
- Ο καταρτισμός καταλόγου διαχειριστών και επιτρόπων περιουσιών ΑμεΝΑ (ωστόσο αυτή η πρόνοια δεν εφαρμόστηκε)

2.2. Χρηματοδότηση Επιτροπής: Η Επιτροπή λειτουργεί με ετήσια χρηματοδότηση που καλύπτει όλες τις δαπάνες της, μέσω του Άρθρου 04088.2 – «+Χορηγία στην Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία -Τακτικές Δαπάνες» του Κεφαλαίου 150600 - «Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες - Κεντρικά Γραφεία» του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η εγκριθείσα Χορηγία της Επιτροπής για το **2019** ανερχόταν σε **€ 329.500** ενώ οι πραγματικές δαπάνες της ανήλθαν στις **€ 258.437**(Παράρτημα 1).

3. Δραστηριότητες της Επιτροπής κατά το 2019

3.1 Νομοθετικό πλαίσιο προστασίας δικαιωμάτων ΑμεΝΑ

Από το 2018 λειτουργοί της ΕΠΑΝΑ και μέλη της, βάσει της ιδιότητας τους ως εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ και του ΤΚΕΑΑ αντίστοιχα, συμμετέχουν στην ομάδα εργασίας που συστάθηκε από το ΤΚΕΑΑ μετά από εντολή της Υπουργού του ΥΕΠΚΑ, με στόχο τον καθορισμό νομικού πλαισίου που αφορά στην άσκηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας από τα άτομα με αναπηρίες. Στην ομάδα συμμετέχουν το ΤΚΕΑΑ, η ΚΥΣΟΑ και η ΕΠΑΝΑ.

Το νομικό πλαίσιο που θα διέπει την άσκηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας συνδέθηκε και με την τροποποίηση του Νόμου 117/89 & 11(I)/2018, η οποία θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί όπως και άλλες νομοθεσίες ώστε να συνάδουν με τις πρόνοιες της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, Κυρωτικός Νόμος 8(III) 2011.

Κατά το 2019 έγιναν 4 συναντήσεις όλων των μερών (ΚΥΣΟΑ/ΕΠΑΝΑ/ΤΚΕΑΑ) όπως επίσης και συνάντηση στις 08/02/2019 με νομικό σύμβολο του ΤΚΕΑΑ για γνωμάτευση σχετικά με το υπό μελέτη νομοσχέδιο.

Το Ιούλιο του 2019 το ΤΚΕΑΑ απέστειλε προσχέδιο νομοσχεδίου προς συζήτηση, βάσει του οποίου προβλεπόταν η κατάργηση του Νόμου που διέπει τη λειτουργία της ΕΠΑΝΑ και την ανάληψη από την Επιτροπή μέρους των αρμοδιοτήτων που προβλέπονταν στο εν λόγω προσχέδιο νομοσχεδίου. Παράλληλα είχε γίνει πρόταση από το ΤΚΕΑΑ για εφαρμογή ενός προγράμματος για πρόσληψη «Συμβούλων Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων» ώστε να γίνει πιλοτική εφαρμογή του νέου θεσμού μέσω συγχρηματοδοτούμενου έργου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η πρόταση έμεινε σε εκκρεμότητα μέχρι να ξεκαθαρίσουν σχετικές και ουσιαστικές πρόνοιες του προσχεδίου. Ταυτόχρονα με οδηγίες της ΕΠΑΝΑ τον Ιούλιο 2019, το προσωπικό ετοίμασε κατάλογο αρμοδιοτήτων και δράσεων που σε περίπτωση κατάργησης της νομοθεσίας δεν θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν από άλλη υπηρεσία. Επίσης εντοπίστηκαν όλα τα άρθρα των Νόμων 117/89 & 11(I)/2018, τα οποία χρήζουν τροποποίησης. Η Επιτροπή διαφώνησε με την κατάργηση της νομοθεσίας που τη διέπει, και αποφάσισε σε συνεδρία της στις 09/12/2019, ότι θα προχωρήσει άμεσα με την τροποποίηση της νομοθεσίας 117/89 και 11(I)/2028, περιλαμβάνοντας πρόνοιες για άσκηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας από τα ΑμεΝΑ

σε συσχέτιση με το προσχέδιο νομοσχεδίου του οποίου η διαβούλευση αναμένεται να συνεχιστεί.

Για το θέμα της δικαιοπρακτικής ικανότητας γίνεται αναφορά και σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις και επίσης γίνεται αναφορά στο Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία 2018-2020 του ΤΚΕΑΑ.

3.2 Πλαίσιο πολιτικής και ενέργειες Επιτροπής για προώθηση των δικαιωμάτων των ΑμεΝΑ

-05/03/2019: Η Επιτροπή συμμετείχε σε συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων (Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) για τη συνέχιση της συζήτησης των πιο κάτω θεμάτων:

α) Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αυτιστικά χαρακτηριστικά, η ανάγκη στήριξης των οικογενειών τους και η δημιουργία κατάλληλων υποδομών φροντίδας και εκπαίδευσης

β) Η ανάγκη δημιουργίας Κέντρων Φιλοξενίας Ενηλίκων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ή οικονομικής ενίσχυσης των υφισταμένων κέντρων για φιλοξενία των ατόμων με ψυχιατρικά προβλήματα και τα οποία έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους

Η ΕΠΑΝΑ ετοίμασε σχετικό σημείωμα δίνοντας έμφαση στην εφαρμογή προνοιών της Σύμβασης, κυρίως στην αποϊδρυματοποίηση και την κοινωνική ένταξη των ΑμεΝΑ.

-06/04/2029 – υπεγράφει Συμφωνία μεταξύ: Του Κέντρου Ανάπτυξης Δεξιοτήτων του Παιδιού "ΤΟ ΑΛΜΑ" του Ιδρύματος «Θεοτόκος» και της: Συντονιστικής Υπηρεσίας Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης (ΣΥΕΠΠ) της Επιτροπής Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (ΕΠΑΝΑ), με αφορμή την παραχώρηση χώρου στέγασης του γραφείου της Λειτουργού της ΣΥΕΠΠ για εξυπηρέτηση των αναγκών Λεμεσού/Πάφου. Οι δύο υπηρεσίες «Το Άλμα» και η ΣΥΕΠΠ θα προωθούν τη συνεργασία όπου είναι απαραίτητο χωρίς να δημιουργείται σύγχυση ή επικάλυψη στο ρόλο και το έργο τους. Ο λόγος για αυτή την απόφαση ήταν η ανάγκη διευκόλυνσης των οικογενειών ώστε να εξυπηρετούνται σε κεντρικότερο σημείο της επαρχίας της Λεμεσού. Η Λειτουργός φιλοξενείται στο κέντρο από τον Μάιο του 2019.

-18/04/19: Η Επιτροπή καλέστηκε από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών αναφορικά με το εκπαιδευτικό πακέτο στις τηλεπικοινωνίες (πχ ΑΤΗΚ), που παρέχεται στα άτομα με νοητική αναπηρία από τις 12/12/2007. Στη διαβούλευση δόθηκε σημείωμα με εισηγήσεις για ισότιμη μεταχείριση των ατόμων με νοητική αναπηρία ανεξαρτήτου του βαθμού αναπηρίας, όπως καθορίζεται στο σχετικό διάταγμα που εκδίδεται βάσει των άρθρων 20(ιε)(κδ)(κστ), 113 και 114 του Νόμου Περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και της Απόφασης Περί Καθορισμού του Πεδίου της Καθολικής Υπηρεσίας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Νόμος 112(Ι)/2014).

-30/04/2019: Η Επιτροπή συμμετείχε σε δημόσια διαβούλευση με αφορμή την πρόθεση του ΥΕΠΚΑ να προβεί σε αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Για το θέμα η Επιτροπή απέστειλε γραπτώς τις απόψεις της οι οποίες σχετίζονται με τις υπηρεσίες για τα ΑμεΝΑ και τις δομές όπου εξυπηρετούνται και επιπλέον συμμετείχε στην ανοιχτή δημόσια διαβούλευση που έγινε στις 17/05/2019 στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

-Ιούνιος 2019: υπήρξε συνεργασία με το ΥΕΠΚΑ καθώς και το ΓΕΣΥ για συμπερίληψη των ΑμεΝΑ στον κατάλογο εξαίρεσης από την υποχρέωση καταβολής συμπληρωμής για τις υπηρεσίες φροντίδας υγείας, για τα ΑμεΝΑ τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο της ΕΠΑΝΑ και είναι δικαιούχοι (σύμφωνα με τους περί Γενικού Συστήματος

Υγείας, Νόμοι του 2001 μέχρι 2017, δυνάμει των άρθρων 20^Α και 64, Κανονισμός 5, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ, δεύτερη στήλη του ΠΙΝΑΚΑ με αρ.:11. (Αίτηση για Εξαίρεση από την Υποχρέωση Καταβολής Συμπληρωμής» του ΓΕΣΥ (www.gesy.org.cy))

3.3 Συνεργασίες, επισκέψεις, τεχνική βοήθεια και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Με βάση τις αρμοδιότητες της Επιτροπής, οι Λειτουργοί έχουν πραγματοποιήσει σωρεία επισκέψεων ή συνεργασιών (σύνολο 123) με δομές όπου εξυπηρετούνται ΑμεΝΑ ή/και συναντήσεις με ειδικούς, επαγγελματίες, παρέχοντας ενημερωτικό υλικό ή/και ενημερώνοντας για καινούργια σχέδια ή πολιτικές που αφορούν τα ΑμεΝΑ (βλέπε Παράρτημα 2).

- Οι συναντήσεις του 2019 είχαν στόχο την καταγραφή στοιχείων που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών προς τα ΑμεΝΑ όπως και την παροχή στήριξης στο προσωπικό των δομών όπως και διερεύνηση των αναγκών των εξυπηρετούμενων ατόμων. Παράλληλα γινόταν επικαιροποίηση στοιχείων όπου ήταν δυνατόν (νέες εισδοχές ή τερματισμός φοίτησης/διαμονής ή λήψης υπηρεσιών).

-Επιπλέον συναντήσεις γίνονται με στόχο την ενημέρωση για τη σημασία εφαρμογής προγραμμάτων έγκαιρης παιδικής παρέμβασης όπως και των αρμοδιοτήτων της ΣΥΕΠΠ. (βλέπε κεφ.3.6 και Παράρτημα 2 και 5)

-Συνεργασία υπήρξε επίσης με τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου με την παραχώρηση δωρεάν αιθουσών για διεκπεραίωση δύο εκπαιδευτικών ημερίδων που απευθύνονταν στο προσωπικό των δομών φροντίδας ΑμεΝΑ της επαρχίας Λεμεσού/Πάφου και Λάρνακας/Αμμοχώστου τον Απρίλιο 2019. Περαιτέρω πληροφορίες βλέπε την παράγραφο 3.9.

-Το έτος 2019 ήταν επετειακής σημασίας για την ΕΠΑΝΑ γιατί συμπληρώθηκαν 30 χρόνια από την ίδρυσή της. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή αποφάσισε να διοργανώσει εκδήλωση με τη συμμετοχή των ίδιων των ατόμων με Ν.Α, δίνοντας έμφαση στις δικές τους δεξιότητες αλλά επίσης δίνοντας βήμα στην έκφραση των δικών τους αιτημάτων. Για τη διοργάνωση υπήρξε συνεργασία με το Μουσικό Σχήμα Χάρισμα, με τον Πολιτιστικό Όμιλο «Το σπίτι του Μάριου», με το Χορευτικό Σχήμα όπως και με την Ομάδα Αυτοσυνηγορίας του ΙΧΣΙ. Επίσης υπήρξε συνεργασία με την ΠΑΣΥΔΥ για παραχώρηση του χώρου του αμφιθεάτρου και σε συνεργασία με τους φοιτητές του Ευρωπαϊκού Πανεπιστήμιο Κύπρου εκδόθηκε ενημερωτικό υλικό σε εύκολη μορφή ανάγνωσης (easy to read), (βλέπε παράρτημα 3).

3.4 Καταρτισμός και τήρηση Μητρώου Ατόμων με νοητική αναπηρία

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου 117/89, η Επιτροπή καταρτίζει και τηρεί μητρώο για τα ΑμεΝΑ, το οποίο είναι αυστηρά εμπιστευτικό και χρησιμοποιείται για στατιστικούς σκοπούς και για παροχή ωφελημάτων στα ΑμεΝΑ. Στατιστικά στοιχεία παρέχονται σε πολλές αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες ή ΜΚΟ ή/και μεταπτυχιακούς φοιτητές/ερευνητές, τηρουμένων των προνοιών του Νόμου Περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Ο συνολικός αριθμός των ΑμεΝΑ που ήταν καταχωρημένα στο Μητρώο το Δεκέμβριο του 2019 ανέρχεται σε 2678 άτομα σε σχέση με τα 2627 που περιλαμβάνονταν στο μητρώο κατά το 2018. Δηλώθηκε ο θάνατος 61 ατόμων τα οποία και διαγράφηκαν από το μητρώο, ενώ οι νέες εγγραφές ήταν 112. Αναλυτικά στοιχεία για το Μητρώο για το έτος 2019 παρατίθενται στο Παράρτημα 4.

Στο μητρώο της ΕΠΑΝΑ εγγράφονται άτομα με τη συγκατάθεση του γονιού ή του κηδεμόνα (βάσει του άρθρου 7 της νομοθεσίας) ή των ιδίων των ατόμων (βάσει της

Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, άρθρο 12).

Στη διάρκεια του 2019 εκδόθηκαν:

- 51 – βεβαιώσεις εγγραφής στο Μητρώο ΑμεΝΑ που διατηρεί η Επιτροπή με σκοπό την παροχή του «Ειδικού Τιμολογιακού Πακέτου» της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου σε οικογένειες των ΑμεΝΑ..
- 51– βεβαιώσεις για παραχώρηση κάρτας στάθμευσης από το ΤΚΕΑΑ.
- 40 – βεβαιώσεις για παροχή κάρτας νοσηλείας στα δημόσια νοσηλευτήρια και 523 για τη διαδικασία μη συμπληρωμής στο ΓΕΣΥ (βλέπε παράγραφο 3.2)
- 13 – βεβαιώσεις για άλλα γενικά αιτήματα

Ο συνολικός αριθμός βεβαιώσεων κατά το 2019 για τις πιο πάνω κατηγορίες ανήλθε στις 678.

Το 2019 το προσωπικό συνέχισε την προσπάθεια επικαιροποίησης του μητρώου και μέχρι τις 31/12/2019 είχαν επικαιροποιηθεί τα στοιχεία 886 ατόμων (εκ των οποίων οι 61 απεβίωσαν και 112 ήταν νέες εγγραφές, όπως ήδη αναφέρθηκε). Η επικαιροποίηση γίνεται μέσω προσωπικής επαφής, τηλεφωνικής επικοινωνίας ή με αποστολή επιστολών. Η αίτηση για εγγραφή στο Μητρώο μπορεί να γίνει και μέσω της ιστοσελίδας της Επιτροπής www.cpmental.com.cy και μπορεί να αποσταλεί μαζί με τις σχετικές ιατρικές βεβαιώσεις.

3.5 Καταρτισμός και τήρηση Μητρώου Ιδρυμάτων, Σωματείων και Υπηρεσιών

Σύμφωνα με το άρθρο 9 των Νόμων 117/89 και 11(Ι)2018 η Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία, καταρτίζει και τηρεί Μητρώο Ιδρυμάτων, Σωματείων, Οργανώσεων και Υπηρεσιών που ασχολούνται με θέματα ΑμεΝΑ. Στο Μητρώο καταχωρούνται στοιχεία σχετικά με το είδος των υπηρεσιών που παρέχονται, τα δημογραφικά στοιχεία των εξυπηρετούμενων καθώς και στοιχεία για το προσωπικό και τον προϋπολογισμό των οργανώσεων. Βάσει του ίδιου άρθρου η εγγραφή οποιουδήποτε σωματείου/ιδρύματος/οργάνωσης, βάσει του Περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου, χρειάζεται την σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής. Στο Μητρώο Ιδρυμάτων μέχρι το τέλος του 2019, ήταν καταχωρημένες 46 εθελοντικές οργανώσεις/ΜΚΟ, εκ των οποίων οι 32 λειτουργούν δομές παροχής υπηρεσιών (διημερεύουσας ή 24ωρης φροντίδας). Άλλοι σύνδεσμοι/ΜΚΟ κυρίως γονέων που είναι εγγεγραμμένοι δεν λειτουργούν κατ' ανάγκη προγράμματα. Κατά το 2019 εγγράφηκε ακόμη ένας νέος σύνδεσμος γονέων και φίλων που αφορούσε τη διαχείριση ενός υφιστάμενου κέντρου διημερεύουσας φροντίδας. Οι οργανώσεις λειτουργούν κέντρα ημερήσιας φροντίδας και ορισμένες κέντρα/ιδρύματα 24ωρης φροντίδας ή/και σπίτια στην κοινότητα. Στο τέλος του 2019 υπήρχαν συνολικά 21 σπίτια στην κοινότητα εκ των οποίων 8 κάτω από τη διαχείριση των ΥΚΕ και 2 υπό τη διαχείριση ή στήριξη του ΤΚΕΑΑ, τα υπόλοιπα αφορούν πρωτοβουλίες των ΜΚΟ (κατάλογος βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής: www.cpmental.com.cy).

Οι προαναφερόμενες οργανώσεις/ιδρύματα προσφέρουν τουλάχιστον ένα ή περισσότερα από τα πιο κάτω προγράμματα:

- (i) Συνεχή (24ωρη) φροντίδα
- (ii) Ημερήσια φροντίδα
- (iii) Απογευματινή φροντίδα
- (iv) Ειδική αγωγή
- (v) Θεραπείες
- (vi) Σπίτι στην κοινότητα (συνεχή διαμονή)

(vii) Απασχόληση σε προστατευόμενα εργαστήρια

(viii) Απασχόληση με στήριξη στην ανοικτή αγορά εργασίας

Βάσει του Περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και άλλα Συναφή Θέματα Νόμο 104(I)/2017 και του τροποποιητικού Νόμου 76(I)/2018, η ΕΠΑΝΑ ενημερώνεται από την Επαρχιακή Διοίκηση, όταν υπάρχουν αιτήματα εγγραφής οργανώσεων/σωματείων ή και τροποποίησης των καταστατικών τους αφού έχουν σχέση με τη λειτουργία δομών φροντίδας/εξυπηρέτησης ΑμεΝΑ. Μετά από διερεύνηση του κάθε αιτήματος η Επιτροπή προβαίνει στις ανάλογες συστάσεις.

Αίτηση για εγγραφή στο Μητρώο Ιδρυμάτων της Επιτροπής μπορεί να γίνει και μέσω της ιστοσελίδας της www.cpmental.com.cy.

3.6 Λειτουργία Συντονιστικής Υπηρεσίας Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης

Η Συντονιστική Υπηρεσία Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης (ΣΥΕΠΠ) συστάθηκε και λειτουργεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 54.482 και ημερ. 31/10/2001, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 6(γ).

Οι υπηρεσίες ΕΠΠ απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας μέχρι 6-7 χρόνων με νοητική αναπηρία ή/και αναπτυξιακές διαταραχές. Συγκεκριμένα, οι Λειτουργοί ΣΥΕΠΠ μεριμνούν για:

- τη διερεύνηση των αναγκών του παιδιού και της οικογένειας
- τη στήριξη και παροχή συμβουλευτικής σε γονείς και άλλα μέλη της οικογένειας
- το συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών προς όφελος του παιδιού
- την αναλυτική πληροφόρηση των γονιών για τις υπηρεσίες που παρέχονται στο δημόσιο, ιδιωτικό και εθελοντικό τομέα,
- τη διευθέτηση συναντήσεων με ειδικούς για σκοπούς αξιολόγησης ή/και αναπροσαρμογής της παρέμβασης
- την οργάνωση και παρακολούθηση των θεραπευτικών παρεμβάσεων προς το παιδί και την οικογένεια
- την ενδυνάμωση των γονιών κυρίως ως προς την αποδοχή του προβλήματος και την αποτελεσματικότερη άσκηση του ρόλου τους, ώστε να αναλαμβάνουν κεντρικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων προς όφελος του παιδιού
- την προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού και της οικογένειας

Οι Λειτουργοί δεν παρέχουν θεραπείες αλλά, προωθούν τις παραπάνω ενέργειες, αποτελώντας το συνδετικό κρίκο μεταξύ της οικογένειας και των φορέων παροχής υπηρεσιών και παρέχουν ψυχολογική στήριξη όπου αυτή ζητηθεί. Οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν, με διακριτικότητα και εμπιστευτικότητα.

Τη ΣΥΕΠΠ στελεχώνουν 3 ψυχολόγοι, δύο αορίστου απασχόλησης για τις Επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας/Αμμοχώστου και μία με εξαμηνιαία συμβόλαια για την Επαρχία Λεμεσού/Πάφου. Μετά την παραίτηση της Λειτουργού Λεμεσού/Πάφου στις 17/10/19, προσλήφθηκε από κατάλογο μοριοδότησης της ΕΠΑΝΑ νέα Λειτουργός με εξαμηνιαία συμβόλαια, την 1^η Νοεμβρίου 2019. Γραφεία της ΣΥΕΠΠ βρίσκονται σε χώρο που διαθέτει το Κέντρο Ανάπτυξης Δεξιοτήτων του Παιδιού "ΤΟ ΑΛΜΑ" στο οίκημα του παλαιού Νοσοκομείου Λεμεσού και στο Δήμο Γεροσκήπου για την επαρχία Πάφου (στο Κέντρο Ενηλίκων Γεροσκήπου, σε εβδομαδιαία βάση). Επίσης γραφεία βρίσκονται και στο Δήμο Αραδίππου, για κάλυψη των επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Ο γενικός συντονισμός και η καθοδήγηση γίνεται από τη Συντονίστρια Υπηρεσιών της Επιτροπής σε καθημερινή βάση. Στους Λειτουργούς παρέχεται με αγορά υπηρεσιών,

εποπτεία από ιδιώτη Ειδικό Ψυχολόγο. Κατά το 2019, πραγματοποιήθηκαν 15 δίωρες συναντήσεις εποπτείας και 8 συναντήσεις συντονισμού.

Δράσεις της ΣΥΕΠΠ¹:

Κατά το 2019 οι Λειτουργοί έχουν διεκπεραιώσει μεγάλο αριθμό ενημερωτικών συναντήσεων με ειδικούς (θεραπευτές, γιατρούς, νηπιαγωγούς, ειδικούς εκπαιδευτικούς, κλπ) και επισκέψεων σε δομές με τη Συντονίστρια και ορισμένες με την Πρόεδρο της ΕΠΑΝΑ (Παράρτημα 2).

Κατά το έτος 2019 παραπέμφθηκαν παγκύπρια 184 νέες περιπτώσεις παιδιών από διάφορους φορείς (Παράρτημα 5, πίνακας 1). Από τον Σεπτέμβριο του 2006 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2019 παραπέμφθηκαν στην υπηρεσία συνολικά 1666 περιπτώσεις. Επίσης, συνεχίστηκε και η εξυπηρέτηση των οικογενειών που παραπέμφθηκαν κατά τα προηγούμενα χρόνια εκ των οποίων ορισμένες ακόμη χρειάζονται στήριξη ή έχουν νέα αιτήματα. Το σύνολο οικογενειών που στηρίχθηκαν εκτός των παραπομπών του 2019 ήταν ακόμη 250, επίσης άλλες 60 περιπτώσεις αφορούσαν διερεύνηση παραπόνων οικογενειών σε θέματα καταπάτησης δικαιωμάτων των παιδιών τους.

Από τις παραπομπές του 2019 (Παράρτημα 5, πίνακας 2) φαίνεται ότι τα περισσότερα παιδιά παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες (116), καθυστέρηση/απουσία λόγου (98), προβλήματα συμπεριφοράς (92), ψυχοκινητική καθυστέρηση (79) και αυτιστικά χαρακτηριστικά (54 παιδιά).

Κατά το 2019 το 40% των παιδιών ήταν άνω των 6-7 χρονών (Παράρτημα 5, πίνακας 3). Ο αριθμός αυτός είναι μεγαλύτερος από τον περσινό κατά 16% και αναδεικνύει την ανάγκη παροχής υπηρεσιών στήριξης και ενημέρωσης των οικογενειών με παιδιά μεγαλύτερων ηλικιών. Επίσης προκαλεί ανησυχία το γεγονός ότι οι γονείς ζητούν βοήθεια σε αυτό το στάδιο της ηλικίας των παιδιών και όχι νωρίτερα, γεγονός που θα πρέπει να απασχολήσει όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και, κυρίως τις υπηρεσίες αξιολόγησης και ανίχνευσης των παιδιών. Επίσης, οι λειτουργοί αναλαμβάνουν τη διερεύνηση παραπόνων ατόμων με νοητική αναπηρία οποιασδήποτε ηλικίας τα οποία χειρίζονται σε συνεργασία με τη Συντονίστρια της ΕΠΑΝΑ.

Το 2019 διοργανώθηκαν δύο ομάδες στήριξης γονιών στην επαρχία Λευκωσίας (15/05/19-19/06/19) και Λάρνακας (02/10/19 -06/11/19). Οι ομάδες προσωπικής ανάπτυξης που πραγματοποιήθηκαν το 2019 επιβεβαίωσαν την συνεχόμενη ανάγκη ψυχολογικής στήριξης των γονιών, την ανάγκη να εκφράσουν τους προβληματισμούς τους και να λειτουργήσουν υποστηρικτικά ο ένας προς τον άλλο. Επίσης όπως αναφέρει η διεθνής βιβλιογραφία² οι ομάδες γονιών βοηθούν τους γονείς να αντιμετωπίσουν καλύτερα τις δυσκολίες που προκύπτουν από την αναπηρία του παιδιού τους. Η δομή και το περιεχόμενο των ομάδων βασίστηκε σε εσωτερικό εγχειρίδιο της υπηρεσίας που ετοίμασαν οι λειτουργοί. Με την ολοκλήρωση κάθε ομάδας γινόταν αξιολόγηση από τους ίδιους τους γονείς αλλά και από τις συντονίστριες/λειτουργούς για περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση του προγράμματος. Η εποπτεία για τη διαχείριση των ομάδων έγινε από την Ειδικό Ψυχολόγο με αγορά

¹ Μελέτες, έρευνες και προτάσεις των Λειτουργών της ΣΥΕΠΠ για θέματα έγκαιρης παιδικής παρέμβασης βρίσκονται στην ιστοσελίδα www.cpmental.com.cy :

-Υπηρεσία Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης στην Κύπρο. Περιορισμοί – Προτάσεις (Οκτώβρης 2011)
-«Όραμα για τη Θεσμοθέτηση και Αναβάθμιση των Υπηρεσιών Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης στην Κύπρο» (ετήσια έκθεση 2013).

-Σχόλια της ΕΠΑΝΑ για το «Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Δράσης» ημερ. 27/1/2015 (Ετήσια Έκθεση 2015)

² Lopez et al, 2008, Taanila et al, 2002, Graunngaard & Skov, 2006, Kuhaneck et al, 2010, Hames & Rollings, 2009, κá

υπηρεσιών. Η αναλυτική κατάσταση των παραπομπών και τα δημογραφικά στοιχεία φαίνονται στο Παράρτημα 5.

3.7 Εξέταση Παραπόνων, Αιτημάτων και Παραλήψεων

Η ΕΠΑΝΑ κατά το 2019 δέχτηκαν περίπου 124 παράπονα/αιτήματα, που αφορούσαν διάφορα θέματα. Συνήθως τα παράπονα/αιτήματα γίνονται από γονείς ή συγγενείς των ατόμων, αλλά κατά καιρούς και από τα ίδια τα άτομα και συχνά αναφέρονται σε πέραν του ενός παραπόνου τη φορά.

Τα παράπονα του 2019 αφορούσαν στην μείωση, απόρριψη, ή/και ανάγκη 24ωρης φροντίδας, ή μερικής ή εξειδικευμένης φροντίδας. Επίσης ο μεγάλος αριθμός ήταν για θέματα οικονομικής φύσεως όπως απόρριψη από ΕΕΕ, μείωση του ποσού, κατάργηση επιδόματος πάνων, μεταφορικών και τροφείων. Επίσης άλλα αιτήματα αφορούσαν παροχή εξοπλισμού έλλειψη δραστηριοτήτων των ατόμων, αυτόνομη ή υποστηριζόμενη διαβίωση, ανάγκη συνοδού στα σχολεία αλλά και θέματα εκφοβισμού ή αρνητικής συμπεριφοράς προς τα ΑμεΝΑ κ.ά. Ορισμένα παράπονα επίσης αφορούσαν στη διαδικασία επιχορήγησης θεραπειών από το Υπ. Υγείας (βλέπε παράγραφο 4.1). Ο μεγαλύτερος αριθμός παραπόνων (49) κατά το 2019 αφορούσε οικονομικά θέματα. Για τα παράπονα γίνονται διευθετήσεις μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών (ΥΚΕ, ΤΚΕΑΑ, ΥΔΕΠ κ.ά)

3.8 Παρακολούθηση Προγραμμάτων Εργοδότησης

Μέσα στα πλαίσια της παρακολούθησης των προσφερόμενων υπηρεσιών προς τα ΑμεΝΑ, υπάρχει τακτική συνεργασία με τους Καθοδηγητές Εργασίας Παγκύπρια και με το Σύνδεσμο Καθοδηγητών Εργασίας στη Λευκωσία (ο οποίος φιλοξενείται για τις εβδομαδιαίες του συναντήσεις στα γραφεία της ΕΠΑΝΑ). Το ΤΚΕΑΑ επιχορηγεί ετησίως από 11.500 έως €13.500 ανάλογα με τον αριθμό ατόμων στο κάθε πρόγραμμα εργοδότησης με στήριξη. Κατά το 2019 συνέχισαν να εργοδοτούνται 277 άτομα στην ανοιχτή αγορά εργασίας. Γύρω στα 176 εργοδοτούνται με στήριξη και 101 άτομα χωρίς στήριξη (βλέπε παράρτημα 4, πίνακα 9). Τα άτομα εργοδοτούνται σε διάφορους τομείς όπως υπεραγορές, συνεργία, φυτώρια, κομμωτήρια, στον ξενοδοχειακό τομέα, τουρισμό, μαγειρικές τέχνες, κλπ. Όταν υπάρχουν αιτήματα για εργοδότηση το προσωπικό παραπέμπει στους Καθοδηγητές ανάλογα με την επαρχία προέλευσης των ενδιαφερομένων.

Στα προγράμματα εργοδοτούνται παγκύπρια 24 καθοδηγητές εργασίας αλλά ο αριθμός των εξυπηρετούμενων είναι μεγαλύτερος λόγω του ότι τα άτομα που εργοδοτούνται δεν είναι όλα εγγεγραμμένα στο μητρώο της ΕΠΑΝΑ.

3.9 Σεμινάρια/ημερίδες όπου συμμετείχε η ΕΠΑΝΑ και άλλες διοργανώσεις.:

3.9.1. Συμμετοχή προσωπικού και μελών σε σεμινάρια/ημερίδες άλλων οργανισμών.:

- 31 Οκτ 2019 – 16^η Ετήσια Εκπαιδευτική Ημερίδα – Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου, Λευκωσία

3.9.2 Συνέδρια / σεμινάρια/ημερίδες και άλλες δράσεις που διοργανώθηκαν από την Επιτροπή ή που συμμετείχαν λειτουργοί με παρουσιάσεις:

- 16 & 17 Απριλίου 2019 – Ημερίδες με θέμα "Σεξουαλική αγωγή των ΑμεΝΑ", Λεμεσό και Λάρνακα. Απευθύνονταν σε επαγγελματίες που εργάζονται σε δομές διημερεύουσας ή 24ωρης φροντίδας στις επαρχίες Λεμεσού/Πάφου και Λάρνακας/Αμμοχώστου
- 20 Μαΐου 2019 – Παρουσίαση του έργου και του ρόλου της ΣΥΕΠΠ και ΕΠΑΝΑ στο Τμήμα Φυσιοθεραπείας του Νοσοκομείου Μακάριος III, παρουσία λειτουργών και από άλλα τμήματα (π.χ. εργοθεραπείας, παιδιατρικό, κτλ).
- 27 Ιουνίου 2019 – Παρουσίαση του έργου και του ρόλου της ΣΥΕΠΠ και ΕΠΑΝΑ στο Νοσοκομείο Πάφου
- 16 Ιουλίου 2019 - Παρουσίαση του έργου και του ρόλου της ΣΥΕΠΠ σε επαγγελματίες των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας της επαρχίας Λεμεσού.
- 2 Οκτωβρίου 2019 - Παρουσίαση του έργου και του ρόλου της ΣΥΕΠΠ και ΕΠΑΝΑ στους Συνδετικούς Λειτουργούς του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας της επαρχίας Λευκωσίας.
- 8 Νοεμβρίου 2019 – «Τι σημαίνει αυτοσυνηγορία», απευθυνόταν στο προσωπικό του Κέντρου Ημέρας Ελεούσα Κύκκου στη Λευκωσία.
- 19 Νοεμβρίου 2019 – Παρουσίαση του έργου και του ρόλου της ΣΥΕΠΠ σε Θεραπευτικό Κέντρο ΑΒΑ στη Λευκωσία
- 25 Οκτωβρίου 2019 - Επετειακή Μουσικοχορευτική Βραδιά, έγινε στο Αμφιθέατρο της ΠΑΣΥΔΥ στη Λευκωσία. Η εκδήλωση ήταν ανοιχτή προς το κοινό και πρωταγωνιστές ήταν τα ίδια τα άτομα με Ν.Α. Συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ομάδας Αυτοσυνηγορίας του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, το μουσικό σχήμα «Χάρισμα», ο «Πολιτιστικός Όμιλος Δεσμός-Σπίτι του Μάριου» όπως επίσης και το Χορευτικό Σχήμα του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου (βλέπε Παράρτημα 3 και την ιστοσελίδα της Επιτροπής).
- 29 & 30 Νοεμβρίου – Επιστημονικό Συνέδριο Ιδρύματος Θεοτόκος, με θέμα: «Η πολιτική για την αναπηρία – η αναπηρία για την πολιτική». Η Επιτροπή συμμετείχε με το θέμα «Αυτοσυνηγορία ένα βήμα προς την αυτόνομη διαβίωση και την κοινωνική συμμετοχή»
- 12 Δεκεμβρίου 2019 – Παρουσίαση για το ρόλο και το έργο της ΕΠΑΝΑ, και ενημερωτική διάλεξη για το «Σύνδρομο του Αυτισμού και τα χαρακτηριστικά του», απευθυνόταν σε Σχολικούς Βοηθούς της Μέσης Εκπαίδευσης της επαρχίας Πάφου

4. Αξιολόγηση της Κυπριακής Πραγματικότητας και Διαπιστώσεις της Επιτροπής

4.1 Εφαρμογή της Σύμβασης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, (κυρωτικός Νόμος 8(III)2011)³:

³ Σημείωση:

Για περισσότερη πληροφόρηση για την πορεία υλοποίησης της Σύμβασης του ΟΗΕ, μπορείτε να συμβουλευτείτε το ακόλουθο υλικό:

- «Καταληκτικές Παρατηρήσεις σχετικά με την Αρχική Έκθεση της Κύπρου» για τα θέματα αναπηρίας της «Επιτροπής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες» του ΟΗΕ, 08/05/2017

A. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής (2018-28) και του Σχεδίου Δράσης για την Αναπηρία 2018-20 το ΤΚΕΑΑ από το 2018 ξεκίνησε τη διαβούλευση για την άσκηση της δικαιιοπρακτικής ικανότητας όλων των ατόμων με αναπηρίες και την προετοιμασία σχετικού προσχεδίου νομοσχεδίου, το οποίο κοινοποίησε στην ΚΥΣΟΑ και ΕΠΑΝΑ τον Ιούλιο του 2019 (σημείο 21, του Σχεδίου Δράσης 2018-20). Η ΕΠΑΝΑ απέστειλε τις προτάσεις της στο ΤΚΕΑΑ τον Οκτώβριο 2019.

B. Επίσης το ΤΚΕΑΑ δημοσίευσε το Μάρτιο του 2018 το «Σχέδιο Ένταξης ατόμων με σοβαρές αναπηρίες σε προγράμματα Υποστηριζόμενης Διαβίωσης» (Σχέδιο Δράσης 2018-20, σημείο 22). Το 2019 προκηρύχτηκε διαγωνισμός με αρ. ΤΚΕΑΑ 06/2018, και η υποβολή αιτήσεων έληγε τέλος Ιουνίου 2019. Υπήρξαν 20 προσφορές για 10 κατοικίες υποστηριζόμενης διαβίωσης εκ των οποίων κατακυρώθηκαν οι 7 και υπογράφηκαν τα σχετικά συμβόλαια τον Δεκέμβριο 2019, ενώ ο σχεδιασμός για έναρξη της φιλοξενίας προβλέπεται για τον Μάρτιο του 2020. Εκκρεμεί επίσης για το 2020 η προκήρυξη διαγωνισμού για τις άλλες 3 κατοικίες οι οποίες θα φιλοξενήσουν άτομα με αυτισμό (σχετική πληροφόρηση υπάρχει στην ιστοσελίδα του Τμήματος). Η ΕΠΑΝΑ συνέβαλε στη διάδοση του εν λόγω Σχεδίου και στον εντοπισμό ατόμων που είχαν ανάγκη να ενταχθούν στις αναφερόμενες κατοικίες.

Η κατανομή των κατοικιών είναι η ακόλουθη:

- Τρεις κατοικίες για πέντε άτομα με νοητική αναπηρία (στην κάθε μια) στην επαρχία Λευκωσίας
- Μία κατοικία για πέντε άτομα με νοητική αναπηρία στην επαρχία Λεμεσού
- Μία κατοικία για πέντε άτομα με νοητική αναπηρία στην επαρχία Λάρνακας
- Μία κατοικία για πέντε άτομα με νοητική αναπηρία στην επαρχία Πάφου
- Μία κατοικία για πέντε άτομα με οπτική αναπηρία στην επαρχία Λευκωσίας

Οι άλλες τρεις κατοικίες θα καλύψουν ανάγκες τις επαρχίας Λεμεσού και Αμμοχώστου.

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fCYP%2fCO%2f1&Lang=en

- Έκθεση της Κυπριακής Δημοκρατίας (CRPD/C/CYP/1), και απαντήσεις στον Κατάλογο Ερωτημάτων (List of Issues (LOI)) που είχαν τεθεί από τον ΟΗΕ, List of Issues in relation to the initial report of Cyprus” – Committee on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD/C/CYP/Q/1), 19/09/16.
- «Παράλληλη Έκθεση», την οποία είχε ετοιμάσει το 2016 η Παγκύπρια Συμμαχία για την Αναπηρία*, η οποία συστάθηκε τον Δεκέμβριο του 2015. “Alternative Report”- First Civil Society Report on the Implementation of the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities, August 2016, Pancyprian Alliance for Disability
*Συμμετέχουν η ΚΥΣΟΑ και άλλες ΜΚΟ/Σύνδεσμοι, <http://www.kysoa.org.cy>
- Έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως, ημερ. 22/12/16 με τα δικά της σχόλια: “Parallel Report to the UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities following the publication of the List of Issues», “IMM” – Independent Monitoring Mechanism

Όλα τα αναφερόμενα έγγραφα βρίσκονται στην ιστοσελίδα του ΟΗΕ <http://www.ohchr.org>.

Στην ιστοσελίδα της ΚΥΣΟΑ «<http://www.kysoa.org.cy>» υπάρχουν και τοποθετήσεις για όλα τα επιμέρους θέματα που αφορούν τα άτομα με αναπηρίες.

Παρατήρηση ΕΠΑΝΑ: Η Επιτροπή θεωρεί εξαιρετικής σημασίας και ως ένα σημαντικό βήμα την προώθηση του Σχεδίου Υποστηριζόμενης Διαβίωσης από το ΤΚΕΑΑ και ευελπιστεί στην επέκτασή του με τη δημιουργία επιπλέον κατοικιών έτσι ώστε να αποφεύγεται η ιδρυματοποίηση των ατόμων αλλά και η εγκατάλειψη τους σε ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης.

Γ. Τον Μάιο του 2019 και με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το ΤΚΕΑΑ ξεκίνησε προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με εμπλεκόμενους φορείς για τη δημιουργία ενός «Κέντρου Οικογενειακής Παρέμβασης και Στήριξης για τον Αυτισμό». Η πρόθεση για τη λειτουργία ενός τέτοιου κέντρου είχε ξεκινήσει από το 2017 και το ΤΚΕΑΑ είχε προχωρήσει σε πρόσκληση Διαγωνισμού για εύρεση ανάδοχου κάτι που δεν υλοποιήθηκε λόγω απόκλισης των προσφορών από τα έγγραφα του διαγωνισμού. Η προσπάθεια συνεχίστηκε το 2019 και στόχο έχει το Κέντρο αυτό να παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με διάγνωση διαταραχής στο φάσμα του αυτισμού.

Παρατήρηση ΕΠΑΝΑ: Το έργο θεωρείται πολύ σημαντικό αλλά λόγω του κενού που παρατηρείται στην Κύπρο στους μηχανισμούς ανίχνευσης, εντοπισμού, αξιολόγησης και παρέμβασης σε παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές, θα πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα παιδιά που παρουσιάζουν κάποιο πρόβλημα στην ανάπτυξη για αποφυγή της ταλαιπωρίας των οικογενειών και για έγκαιρο εντοπισμό όλων των παιδιών που πιθανόν να αναπτύξουν διαταραχές ή αναπηρία οποιουδήποτε είδους.

Δ. Από τις 12/09/2019, το Υπ. Υγείας εξήγγειλε την επιχορήγηση θεραπειών σε παιδιά από 3 μέχρι 18 ετών εκτός των κρατικών νοσηλευτηρίων με την διαδικασία “συμπληρωμής κουπονιού”, όπου οι γονείς χρειάζεται να κάνουν αίτηση και μετά από εξέταση και σχετική έγκριση από το Υπ. Υγείας, θα επιδοτούνται οι θεραπείες για τα παιδιά με το ποσό των €20. Η ρύθμιση αυτή αφορά συγκεκριμένες περιόδους του χρόνου και τις εκάστοτε ώρες εκτός φοίτησης, με στόχο τα παιδιά να μην φεύγουν κατά τις ώρες του σχολείου για τις θεραπείες. Παράλληλα λόγω αυτής της ρύθμισης, το επίδομα αναπηρίας που δίδόταν σε μικρά παιδιά από την ΥΔΕΠ, ύψους €226, βάσει απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 25/07/18⁴, έχει παγιοποιηθεί.

Παρατήρηση ΕΠΑΝΑ: Η ρύθμιση του Υπουργείου Υγείας είναι πολύ σημαντική αν και κάπως περιοριστική, γιατί το θέμα της επιχορήγησης θεραπειών είναι αίτημα πολλών ομάδων γονιών αλλά όχι για συγκεκριμένες περιόδους (σχολικό έτος) όπως ανακοινώθηκε. Επιπλέον προκάλεσε αναστάτωση στους πάροχους υπηρεσιών αλλά και εξυπηρετούμενους γιατί η διαδικασία ήταν χρονοβόρα και οι γονείς πρέπει να πληρώνουν προκαταβολικά τα σχετικά ποσά, ενώ οι πάροχοι ενδεχομένως να λαμβάνουν την επιχορήγηση καθυστερημένα. Μέχρι το τέλος του 2019 δεν υπήρξε πληροφόρηση για έγκαιρες πληρωμές. Παρόλα αυτά η θεσμοθέτηση επιχορήγησης θεραπειών για τα παιδιά είναι πολύ σημαντικό βήμα γιατί δίνει τη δυνατότητα στους γονείς να προγραμματίσουν τις θεραπείες που είναι αναγκαίες προς όφελος των παιδιών, ιδιαίτερα αυτών που δεν δικαιούνται το αναπηρικό επίδομα από την ΥΔΕΠ. Σημειώνεται επίσης ότι δεν είναι ξεκάθαρος ο τρόπος που θα λειτουργήσει το ΓΕΣΥ σε

⁴ Σχέδιο παροχής αναπηρικού επιδόματος σε παιδιά που πιστοποιούνται με μέτρια αναπηρία και έχουν ανάγκες υπηρεσιών έγκαιρης παιδικής παρέμβασης», Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. Απ. 85.476, ημερ. 25/07/2018

σχέση με την παροχή θεραπειών σε παιδιά με αναπηρίες και αναμένεται εντός του 2020 να υπάρξει σχετική ενημέρωση.

Ε. Όσον αφορά δε τη συνέχιση της «Διαβούλευσης για τη Διαμόρφωση Νέας Πολιτικής για την εξυπηρέτηση των αναγκών των παιδιών με αναπηρία ή άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες» από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), (σημεία 39 & 40 του Σχεδίου Δράσης 2018-20), η οποία είχε ξεκινήσει προς το τέλος του 2017, με τη στήριξη της Ομάδας Στήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Structural Reform Support Service) και τη συνεργασία Εμπειρογνομώνων (Ευρωπαϊκός Φορέας για Ειδική και Ενιαία Εκπαίδευση),⁵ συνεχίζεται ακόμη. Οι συστάσεις των Εμπειρογνομώνων στάλθηκαν το Νοέμβριο 2018, ενώ τον Απρίλιο 2019 ζητήθηκαν απόψεις από το ΥΠΠΑΝ για την πρόθεση ετοιμασίας ενός νέου νομοσχεδίου. Διάφοροι φορείς μεταξύ άλλων το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο και η ΚΥΣΟΑ εξέφρασαν επιφυλάξεις και ζήτησαν αλλαγές ως προς την φιλοσοφία της ενιαίας εκπαίδευσης. Συνοπτικά αναφέρεται ότι οι προτάσεις του ΥΠΠΑΝ «δεν επιφέρουν ουσιαστική αλλαγή στο υφιστάμενο σύστημα ούτε διασφαλίζεται η ποιοτική εκπαίδευση στο γενικό σχολείο». Επίσης σημειώθηκε ότι παράλληλα αναμένεται και η αναθεώρηση του αναλυτικού προγράμματος ώστε να συνάδει με τις αρχές της ενιαίας εκπαίδευσης όπως αυτές αντικατοπτρίζονται στο Σχόλιο 4⁶ και της Καταληκτικές Παρατηρήσεις⁷ της Επιτροπής του ΟΗΕ.

Τον Σεπτέμβριο 2019 το ΥΠΠΑΝ ζήτησε εκ νέου στήριξη από την Ομάδα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μέχρι τότε δεν στάλθηκε προσχέδιο νομοσχεδίου στους εμπλεκόμενους παρόλο ότι το Υπουργείο επεξεργαζόταν τους κανονισμούς. Ενώ τον Δεκέμβριο τους 2019 το Υπουργείο ενημέρωνε για την έναρξη 3 ομάδων εργασίας και καλούσε τους εμπλεκόμενους σε συμμετοχή:

- I. Είδη εκπαιδευτικών παροχών και στήριξης, ηγετικές ικανότητες και πρακτικές διδασκαλίας
- II. Διαδικασίες αξιολόγησης και στήριξης με επίκεντρο τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους ηγέτες και τα μαθησιακά περιβάλλοντα
- III. Ρόλος Κέντρων Στήριξης Ενιαίας Εκπαίδευσης

Οι ομάδες θα ξεκινούσαν εργασίες το 2020.

Παρατήρηση ΕΠΑΝΑ: Η Επιτροπή δεν καλέστηκε στη διαδικασία διαβούλευσης παρόλο ότι ήταν από τους πρωτοστάτες στον καθορισμό του Νόμου Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Ν. 113/99, παρακολούθησε την εφαρμογή του και τα προβλήματα που δημιουργούνταν και πιστεύει ότι μπορεί να συνεισφέρει εποικοδομητικά επί πολλών θεμάτων. Πρωταρχικής σημασίας για την Επιτροπή είναι η διασφάλιση συμμετοχής κάθε παιδιού στην ενιαία εκπαίδευση σε ισότιμη βάση και η ανάλογη στήριξη όπου χρειαστεί, βάσει των προνοιών της Σύμβασης του ΟΗΕ.

⁵ European Agency for Special Needs and Inclusive Education.

⁶ General comment No. 4 (2016) Article 24: Right to inclusive education

⁷ Καταληκτικές παρατηρήσεις πάνω στην αρχική Έκθεση της Κύπρου, 12 Απριλίου 2017

4.2 Διαπιστώσεις της Επιτροπής

Όπως αναφέρθηκε και κατά το 2018, πολλά θέματα αναφορικά με την εφαρμογή της Σύμβασης και των Καταληκτικών Παρατηρήσεων του ΟΗΕ εκκρεμούν ή /και καθυστερούν πολύ στην υλοποίηση τους, παρόλο που γίνονται προσπάθειες όπως αναφέρθηκε πιο πάνω. Συνοψίζοντας τα θέματα αυτά είναι κυρίως :

- Η άσκηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας και η κατάργηση της έκδοσης διαταγμάτων «ανικανότητας» όπως κοινώς αναφέρονται
- Η αυτοεκπροσώπηση των ατόμων μέσα από τις δικές τους ομάδες και η θεσμοθέτηση τους
- Η συμπερίληψη τους στην κοινότητα, στα πολιτιστικά και πολιτικά δρώμενα
- Η αυτόνομη διαβίωση και η κατάργηση της ιδρυματοποίησης
- Η δημιουργία υπηρεσιών φροντίδας (ειδικευμένων φροντιστών) και προσωπικών συνοδών βάσει των αναγκών των ΑμεΝΑ
- Η προστασία από κάθε μορφή κακοποίησης, παραμέλησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης

Μέσα από την εμπειρία της Επιτροπής η οποία στοιχειοθετείται με τη συχνή επαφή με τους γονείς, τα άτομα αλλά και τους επαγγελματίες που εξυπηρετούν τα ΑμεΝΑ στις διάφορες δομές, όπως και μέσα από τη διερεύνηση των παραπόνων, καταγράφονται emphaticά ορισμένα σημεία που χρήζουν βελτίωσης για αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ΑμεΝΑ:

- Κοστολόγηση της αναπηρίας και αναθεώρηση του ΕΕΕ⁸⁸ το οποίο αφορά τον γενικό πληθυσμό που για μια περίοδο της ζωής του αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα είτε λόγω ανεργίας είτε λόγω άλλων έκτακτων συνθηκών. Υπάρχει διαφοροποίηση στις συνθήκες που βιώνουν τα άτομα με αναπηρίες γιατί είναι μια συνεχής κατάσταση. Αυτό συνεπάγεται την αναθεώρηση ορισμένων επιδομάτων ιδιαίτερα για την ομάδα της νοητικής αναπηρίας ώστε να διασφαλίζεται ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο.
- Κατά καιρούς η ΕΠΑΝΑ επιλαμβάνεται παραπόνων διακοπής ή μείωσης του ΕΕΕ και είναι προβληματικό όταν αυτό συμβαίνει σε άτομα με Ν.Α χωρίς δίκτυο υποστήριξης ή με υπερήλικες γονείς. Σε τέτοιες περιπτώσεις γίνεται προσπάθεια μέσω της ΥΔΕΠ για εξεύρεση λύσεων.
- Όσον αφορά την παροχή φροντίδας για ΑμεΝΑ προκαλεί προβλήματα η πρακτική που ακολουθείται αξιολόγησης της φροντίδας ανάλογα με την κατάσταση της αναπηρίας (ήπια, μέτρια, σοβαρή, ολική). Η ανάγκη για φροντίδα συχνά είναι μια συνεχής ανάγκη και εμπεριέχει πολλές φορές στοιχεία «επίβλεψης» όταν οι γονείς εργάζονται. Συχνά τα ΑμεΝΑ χρειάζονται εξειδικευμένη φροντίδα (για δύσκολες συμπεριφορές) και αυτό προϋποθέτει επιπλέον χρηματοδότηση. Παράλληλα η «άτυπη φροντίδα» από άτομο του οικογενειακού περιβάλλοντος θα πρέπει να μελετηθεί και θεσμοθετηθεί ανάλογα λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη τακτικής εποπτείας οποιουδήποτε είδους τέτοιας φροντίδας. Σε αυτά τα πλαίσια πολλοί

⁸⁸ Ο Περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος του 2014 (109(I)/2014

γονείς αιτούνται «προσωπικού συνοδού» για τα παιδιά τους με στόχο κυρίως την κοινωνικοποίηση τους και τη συνοδεία τους σε δραστηριότητες.

- Όσον αφορά τη λειτουργία δομών που παρέχουν υπηρεσίες σε άτομα με Ν.Α. (Κέντρα Μέρας, Απασχόλησης, 24 Φροντίδας κλπ) θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο «πλήρους» χρηματοδότησης αλλά και εποπτείας των προγραμμάτων από το κράτος αφού παρέχουν υπηρεσίες που είναι υποχρέωση του κράτους να προσφέρει. Δυστυχώς πολλές οργανώσεις καταφεύγουν στη φιλανθρωπία κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Σύμβασης του ΟΗΕ (Άρθρο 3 - Γενικές Αρχές και Άρθρο 4 – Γενικές Υποχρεώσεις)
- Μια διαχρονική διαπίστωση της ΕΠΑΝΑ είναι και η ανάγκη δημιουργίας μικρών δομών 24ωρης φροντίδας ανήλικων παιδιών που λόγω της ιδιαιτερότητας τους οι γονείς δυσκολεύονται να τα φροντίζουν. Η φροντίδα μέσω των αλλοδαπών φροντιστών/τριων συχνά δεν έχει θετικά αποτελέσματα λόγω της έλλειψης γνώσεων χειρισμού παιδιών με δύσκολες συμπεριφορές ή/και πολυαναπηρίες.
- Μια άλλη πτυχή των προβλημάτων των ΑμεΝΑ είναι η «προσβασιμότητα» η οποία διαχωρίζεται: α) στην πρόσβαση στην πληροφόρηση και β) στην πρόσβαση στο δομημένο περιβάλλον. Συνεπώς θα ήταν σημαντική η μετατροπή των διαδικτυακών τόπων όλων των Τμημάτων και Υπηρεσιών σε εύκολη μορφή ανάγνωσης και η λήψη μέτρων για προσβάσιμες μεταφορές.

α) Σε συνάρτηση με το θέμα της προσβασιμότητας ο ρόλος του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (Δράσεις 53-71), θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη ότι τα ΑμεΝΑ είναι εγκλωβισμένα και εξαρτώμενα από γονείς ή δομές που τους εξυπηρετούν, σπάνια μπορούν να κυκλοφορήσουν μόνο τους και κατ' επέκταση να αυτονομηθούν. Χρειάζεται άμεση αναθεώρηση των προνοιών του Υπουργείου Μεταφορών και εφαρμογή δράσεων, όσον αφορά τη χρήση των μέσων μεταφοράς, έτσι ώστε να είναι προσβάσιμα στα ΑμεΝΑ (π.χ. με εύκολες οδηγίες αναρτημένες σε εμφανή σημεία, έξυπνες στάσεις), κ.α

β) Η Επιτροπή έχει ήδη δρομολογήσει την αναβάθμιση της ιστοσελίδας της και σταδιακά προωθεί τη μετατροπή ουσιαστικού υλικού σε «κείμενα για όλους» (easy to read). Η αναβάθμιση όλων των διαδικτυακών τόπων απαιτείται από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα για σκοπούς ενημέρωσης και προσβασιμότητας όλων των πολιτών χωρίς διάκριση (Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία - Δράσεις 72-77). Αναμένεται το αρμόδιο Τμήμα Πληροφορικής να επιληφθεί αυτού του θέματος. Η δημιουργία του Υφυπουργείου Έρευνας Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, μπορεί επίσης να συνδράμει σε ένα τέτοιο έργο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΕΠΑΝΑ)

**Κεφάλαιο 15.0600 Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες-
Υπ. Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Άρθρο 04.088 Χορηγία προς την Επιτροπή Προστασίας
Ατόμων με Νοητική Αναπηρία**

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ 2019*	ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ 2020
€	€	
Αποδοχές Προσωπικού		
Θέσεις:		
1 Προϊστάμενος (Κλίμακα Α11+2)	208,074	277,500
2 Λειτουργοί (Κλίμακα Α8-Α10-Α11)		
3 Βοηθοί Γραμματειακοί Λειτουργοί (Κλ.Α2-Α5-Α7+2)		
3 Λειτουργοί Έγκαιρης Παιδ.Παρέμβασης (Κλ. Α5)		
1 Ωρομίσθιος Κλητήρας (Κλ. Ε5)		
ΣΥΝΟΛΟ αποδοχών προσωπικού	208,074	277,500
Έξοδα Παραστάσεως και Αμοιβή Μελών ΕΠΑΝΑ	7,953	11,100
Άλλες Δαπάνες		
Έξοδα Λειτουργίας Γραφείου		
Έξοδα κινήσεως	2,236	3,000
Επιδόματα εκτός έδρας	0	100
Ταχυδρομικά Τέλη	387	1,100
Τηλέφωνα, Φαξ, Internet	3,644	4,000
Φωτισμός-Θέρμανση	3,577	4,000
Καθαριότητα Γραφείου	4,629	5,100
Τέλη & Τέλη Ύδατος	0	100
Βιβλιοθήκη/Εφημερίδες/Περιοδικά	0	0
Δημοσιεύσεις	281	300
Εκδόσεις-Δημοσιότητα-Διαφήμιση	1,520	1,600
Φωτοτυπικά Υλικά	893	900
Γραφική Ύλη	541	600
Συντήρηση και Λειτουργία Μηχανογραφικού/Λογισμικού και άλλου εξοπλισμού	3,711	8,900
Συντήρηση κτιρίου	12,515	34,000
Μελέτες/Έρευνες		
Μητρώο Ατόμων με Νοητική Αναπηρία/Μητρώο Ιδρυμάτων/Άλλες Έρευνες-Μελέτες	0	0
Αγορά υπηρεσιών Νομικού Συμβούλου ή άλλων ειδικών	1,500	8,700
Σχέδια/Προγράμματα		
Αποϊδρυματοποίηση ομάδας ατόμων με ν.α.	0	0

Συνέδρια εσωτερικού/εξωτερικού		
Ναύλα και άλλα έξοδα για συμμετοχή σε συνέδρια στο εξωτερικό	1,000	1,000
Συνέδρια-Σεμινάρια κ.ά. γεγονότα στην Κύπρο	986	1,500
Έξοδα Φιλοξενίας	540	400
Επιμόρφωση Προσωπικού Ε.Π.Α.Ν.Α.	1,000	1,000
Επιμόρφ. Επαγγελμ. Προσωπ. εθελοντικών οργανώσεων	520	1,500
Υπηρεσίες Κλητήρα	0	100
Διάφορα	766	1,000
ΣΥΝΟΛΟ Εξόδων Λειτουργίας Γραφείου	40,246	78,900
Έπιπλα & Εξοπλισμός		
Αγορά Επίπλων	231	400
Αγορά μηχανογραφικού εξοπλισμού/λογισμικού	1,933	1,600
ΣΥΝΟΛΟ Άλλων Δαπανών	42,410	80,900
ΣΥΝΟΛΟ Αποδοχών Προσωπικού	208,074	277,500
Έξοδα Παραστάσεως και αμοιβή μελών ΕΠΑΝΑ	7,953	11,100
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	258,437	369,500

* Εγκριθείσα δαπάνη 2019 €329.500

Δράσεις και επισκέψεις προσωπικού /μελών ΕΠΑΝΑ για την Ετήσια Έκθεση 2019

Α/Α	Ίδρυμα /Σωματείο /Κέντρο /Σπίτια στην Κοινότητα	Επαφές		Μέλη/Προσωπικό ΕΠΑΝΑ		Προσωπικό ΕΠΑΝΑ/ΣΥΕΠΠ				
		Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε.Δ.	Θ.Χ.	Α.Χ.	Μ.Ρ.
1	Κέντρο Προστασίας και Απασχόλησης Κιβωτός Πάφος	04/03/19 25/11/19						✓	✓	
2	Κέντρο Δημερεύουσας Φροντίδας Άγιος Γεώργιος, Λάρνακα	29/03/19 17/04/19		✓	✓					✓
3	Κέντρο Διαμονής & Απασχόλησης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Άγιος Λάζαρος, Λάρνακα	29/03/19 17/04/19		✓	✓					✓
4	Σύνδεσμος Στήριξης με Ειδικές Ανάγκες Ηλιαχτίδα Ζωής, Λάρνακα	29/03/19			✓					✓
5	Κέντρο Ενηλίκων ΑΜΕΑ Ιασόνειο, Λάρνακα	29/03/19			✓					✓
6	Παγκύπριος Σύνδεσμος Προστασίας Σπαστικών και Αναπήρων Παιδιών "Άνεμώνη", Λευκωσία	29/03/19 11/04/19		✓	✓		✓			

A/A	Ίδρυμα /Σωματείο /Κέντρο /Σπίτια στην Κοινότητα	Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε.Δ.	Θ.Χ.	Α.Χ.	Μ.Ρ.
7	Σύνδεσμος για Άτομα με Αυτισμό – Κέντρο Παρέμβασης, Λευκωσίας	09/01/19 11/04/19		√	√		√	√		
8	Σύνδεσμος Γονέων & φίλων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Ελεύθερης Αμμοχώστου «Φάρος Ζωής», Παραλίμνι	10/05/19 16/05/19 02/08/19		√	√	√ √ √				
9	Πρότυπο Σπίτι - Ελεύθερης Περιοχής Αμμοχώστου ΥΚΕ, Παραλίμνι	16/05/19		√	√	√				
10	Κέντρο για Άτομα με Νοητική Αναπηρία Απόστολος Παύλος, Λιοπέτρι & 2 Σπίτια στην Κοινότητα	16/05/19		√	√	√				
11	Σπίτι 1 στην Κοινότητα Απ. Παύλου	16/05/19		√	√	√				
12	Σπίτι 2 στην Κοινότητα Απ. Παύλου	16/05/19		√	√	√				
13	Οίκημα για λειτουργία Προγράμματος ενηλίκων με Αυτισμό, Παραλίμνι	16/05/19		√	√	√				

A/A	Ίδρυμα /Σωματείο /Κέντρο /Σπίτια στην Κοινότητα	Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε.Δ.	Θ.Χ.	Α.Χ.	Μ.Ρ.
14	Ίδρυμα Μαργαρίτας Λιασίδου Πάφος	28/06/19 18/11/19			√ √			√	√	
15	Σύνδεσμος Στήριξης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Ηλιαχτίδα Ζωής, Λάρνακα	16/09/19				√				
16	Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, Λευκωσία	16/10/19 21/10/19			√ √					
17	Μονάδα Προσχολικής Αγωγής «Το ΑΛΜΑ» (Ιδ. Θεοτόκος) Λεμεσός	07/11/19			√				√	
18	Αναρρωτήριο Ερυθρού Σταυρού, Λεμεσός	07/11/19			√				√	

Επισκέψεις στα ΣΧΟΛΕΙΑ / ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ / ΜΟΝΑΔΕΣ / ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ									
A/A	Σχολεία/Ειδικά Σχολεία/Μονάδες/Νηπιαγωγεία	Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
1	Ιδιωτικός Παιδοκομικός Σταθμός "Η παρέα μας"	03/01/19				√			
2	Ιδιωτικός Παιδοκομικός Σταθμός "Οι μικροί Ταξιδιώτες"	03/01/19				√			
3	Ιδιωτικός Βρεφοκομικός σταθμός "Μαμά μην ανησυχείς"	17/01/19						√	
4	Ιδιωτικός Βρεφοκομικός σταθμός "Barney and friends"	17/01/19						√	
5	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Ο Μανιταρούλης"	21/01/19				√			
6	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Ονειρόπολις"	21/01/19				√			
7	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Τριγωνοψαρούλης"	21/01/19				√			
8	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Μικρόκοσμος"	21/01/19				√			
9	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Πρωινό Ξυπνητήρι"	23/01/19				√			
10	Ιδιωτικός Βρεφοκομικός σταθμός "Πουπουλένια Όνειρα"	24/01/19						√	
11	Ιδιωτικός Βρεφοκομικός σταθμός "Ζαχαρένια Πολιτεία"	24/01/19						√	

A/A	Σχολεία/Ειδικά Σχολεία/Μονάδες/Νηπιαγωγεία	Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
12	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Παναγία"	24/01/19					√		
13	Νηπιαγωγείο ΣΠΕ Αγίων Αναργύρων	28/01/19				√			
14	Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αγίου Γεωργίου	28/01/19				√			
15	Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αγίων Αναργύρων	28/01/19				√			
16	Ειδικό Σχολείο Άγιος Σπυρίδωνας, Λάρνακα	06/02/19 29/03/19			√	√			
17	Ιδιωτικός Βρεφοκομικός σταθμός "Baby smile Nursery School"	07/02/19						√	
18	Κοινοτικός Νηπιοβρεφοκομικός σταθμός Καλογεροπούλου	07/02/19						√	
19	Σωματείο Δημερεύουσας Φροντίδας "Παιδομάνα"	26/02/19					√		
20	Νηπιαγωγείο ΣΠΕ Πύλας	28/02/19				√			
21	Δημόσιο & Κοινοτικό Νηπιαγωγείο Πύλας	28/02/19				√			
22	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Νεφέλη	28/02/19				√			
23	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Playtown	28/02/19				√			

A/A	Σχολεία/Ειδικά Σχολεία/Μονάδες/Νηπιαγωγεία	Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
24	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Treehouse	05/03/19					√		
25	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Stefanie's Cool Kids	12/03/19					√		
26	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Πασχαλίτσες	14/03/19					√		
27	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Άγιος Ελευθέριος	28/03/19					√		
28	Νηπιαγωγείο Άγιος Ελευθέριος	28/03/19					√		
29	Νηπιαγωγείο Πασυδύ Λατσιών	28/03/19					√		
30	Νηπιαγωγείο ΠΑΣΥΔΥ Αθαλάσσας	04/04/19					√		
31	Νηπιαγωγείο ΣΚΕ Κόρνου	11/04/19				√			
32	Νηπιαγωγείο ΣΚΕ Ψευδά	11/04/19				√			
33	Νηπιαγωγείο ΣΚΕ Πυργών	11/04/19				√			
34	Νηπιαγωγείο ΣΚΕ Ορμήδεια "Μικρορόιδα"	02/05/19				√			
35	Νηπιαγωγείο ΣΚΕ Αθηαίνου	02/05/19				√			
36	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Κατεσάλινο" Ορμήδεια	02/05/19				√			
37	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Σκαρδαλιάριδες" Ορμήδεια	02/05/19				√			
38	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Νάγια" Αθηαίνου	02/05/19				√			

A/A	Σχολεία/Ειδικά Σχολεία/Μονάδες/Νηπιαγωγεία	Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
39	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Παιδικός Κήπος" Ξυλοφάγου	10/05/19				√			
40	Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο "Πρότυπος Παιδικός Κήπο" Ξυλοφάγου	10/05/19				√			
41	Ειδικό σχολείο Απόστολος Βαρνάβας, Λιοπέτρι	16/05/19		√	√	√			
42	Ειδικό Σχολείο Απ. Λουκάς	07/11/19			√				√
43	Ειδικό σχολείο Αναρρωτηρίου Ερυθρού Σταυρού, Λεμ/σος	07/11/19			√				√
44	Ειδικό σχολείο Θεοσκέπαστη, Πάφος	18/11/19			√				√
45	Ειδικό Σχολείο Ευαγγελισμός, Λευκωσία	02/12/19					√		

Ενημερωτικές επισκέψεις σε επαγγελματίες

A/A		Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
1	Φυσιοθεραπευτήριο Λάμπρος Χατζημιχαήλ	03/01/19				√			
2	Παιδονευρολογική Κλινική NAM	22/02/19			√	√	√	√	
3	Συνάντηση με Παιδονευρολόγους Μακάριο Νοσοκομείου	22/02/19					√		
4	Θεραπευτικό Κέντρο Φάρος Ζωής	10/05/19				√			
5	Ιδιώτης Θεραπεύτρια ABA	22/10/19					√		
6	Επιστημονικό Κέντρο Θεραπευτικής Ιππασίας & Ιπποθεραπείας Κύπρου	23/10/19					√		
7	Συνδετικοί Λειτουργοί Πάφος		26/11/19						√
8	Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι Πάφος		26/11/19						√
9	Επισκέπτριες Υγείας Πάφος		26/11/19						√
10	Παιδοψυχιατρική Κλινική (Νέο Νοσοκομείο Πάφου)	26/11/19							√
11	Ιδιώτης Παιδοψυχίατρος Μάχη Κλεάνθους	16/12/19					√		

Άλλες επισκέψεις /δράσεις/συναντήσεις

A/A		Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
1.	Συνάντηση Ομάδας Δικαιοπρακτικής στην ΕΠΑΝΑ		25/01/19		√		√		
2.	Συνάντηση Ομάδας Δικαιοπρακτικής στο ΤΚΕΑΑ		31/01/19		√		√		
3.	Συνάντηση Ομάδας Δικαιοπρακτικής στο ΤΚΕΑΑ		08/02/19		√		√		
4.	ΥΚΕ Λάρνακα	15/02/19				√			
5.	ΥΚΕ Αγίων Αναργύρων	15/02/19				√			
6.	Κοινοτάρχης Ορόκλινης	28/02/19				√			
7.	ΣΚΕ Πύλας	28/02/19				√			
8.	Επαρχιακό Γραφείο Υπουργείου Παιδείας & Πολιτισμού Πάφου	04/03/19						√	
9.	ΣΚΕ Κόρνος	11/04/19				√			
10.	ΣΚΕ Ψευδάς	11/04/19				√			
11.	ΣΚΕ Πυργά	11/04/19				√			
12.	Διοργάνωση Ημερίδων Σεξουαλικής Αγωγής (Keep me Safe) Λεμεσό και Λάρνακα	16/04/19 17/04/19		√ √	√ √	√	√	√	

A/A		Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
13.	Παρουσίαση στο Τμήμα Φυσιοθεραπείας NAM		20/04/19		√		√		
14.	ΣΚΕ Αθηαίνου	02/05/19				√			
15.	ΣΚΕ Ορμήδεια "Μικρορόιδα"	02/05/19				√			
16.	Συσσίτιο Λάρνακα	09/05/19				√			
17.	Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Λ/σου/Πάφου	20/05/19					√	√	
18.	Ομάδες Στήριξης Γονιών Λ/σια		22/5,29/5, 5/6,12/6, 15/6,19/6				√		
19.	Συνάντηση Ομάδας Δικαιοπρακτικής		15/07/19				√		
20.	ΥΚΕ Επαρχιακά Λεμεσού	16/07/19					√	√	
21.	Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας Λ/σου/Πάφου	16/07/19					√	√	
22.	Ομάδα Στήριξης Γονιών Λ/κα (Βοηθός Συντονίστρια)		2/10, 9/10, 16/10,23/10 30/10				√		
23.	Συνδεδειγμένοι Λειτουργοί & Επιθεωρήτρια Ειδικής Εκπαίδευσης	03/10/19			√		√		
24.	Παρουσίαση στο Α' Δημόσιο Νηπιαγωγείο Νήσου		23/10/19				√		

A/A		Επίσκεψη	Άλλη συνεργασία	Πρόεδρος ΕΠΑΝΑ	Μ. Π.	Π. Χ.	Ε. Δ.	Θ. Χ.	Α. Χ.
25	Παρακολούθηση Εκπαιδευτικής Ημερίδας στο Ινστιτούτο Γενετικής		31/10/19				√		
26	Παρουσίαση στο Σταθμό Πρόληψης & Συμβουλευτικής Ιθάκη Νήσου		13/11/19				√		
28	ΣΚΕ Γεροσκήπου	18/11/19			√				√
29	Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού, Πάφος	18/11/19			√				√
30	Ιδιωτικό Θεραπευτικό Κέντρο ΑΒΑ	19/11/19					√		

Σύνολο: 123 επισκέψεις ή άλλες δράσεις

Επετειακή Μουσικοχορευτική Βραδιά

25/10/2019

30χρονα Επιτροπής

Η Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (ΕΠΑΝΑ), γιόρτασε στις 25/10/2019 τη συμπλήρωση 30 χρόνων από την ημερομηνία ίδρυσης της. Η ΕΠΑΝΑ διοργάνωσε «Επετειακή Μουσικοχορευτική Βραδιά» στο Αμφιθέατρο της ΠΑΣΥΔΥ στη Λευκωσία η οποία διεκπεραιώθηκε με επιτυχία.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν το Μουσικό Σχήμα «ΧΑΡΙΣΜΑ» και ο «Πολιτιστικός Όμιλος Δεσμός-Σπίτι του Μάριου» όπως επίσης και το Χορευτικό Σχήμα του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου.

Την εκδήλωση χαιρέτισαν:

η Πρόεδρος της ΕΠΑΝΑ, κα Σαββούλα Παπαμιλιάδου

ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ κος Κωνσταντίνος Εφραίμ

η Πρώτη Κυρία της Δημοκρατίας κα Άντρη Αναστασιάδη

η Εκπρόσωπος της Ομάδας Αυτοσυνηγορίας του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου (ΙΣΧΙ) κα Βασιλεία Ηρακλείδου

Επίσης τα μέλη της ομάδας αυτοσυνηγορίας του ΙΧΣΙ κατά τη διάρκεια της βραδιάς έδωσαν τα δικά τους μηνύματα

Η Επιτροπή μετά από τριάντα χρόνια μέσα από αυτή την εκδήλωση θέλει να δώσει το μήνυμα ότι τα άτομα με νοητική αναπηρία δεν είναι αόρατα αλλά ισότιμοι πολίτες με τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες ανάγκες. Η στήριξη που χρειάζονται από το Κράτος και την πολιτεία είναι απαραίτητη για να μπορούν να απολαμβάνουν ισότιμα αυτά τα δικαιώματα.

Η Επιτροπή ευχαριστεί τα μέλη των μουσικοχορευτικών σχημάτων όπως και τους μαέστρους, μουσικούς και εκπαιδευτές που συμμετείχαν στην εκδήλωση. Τέλος ευχαριστεί ιδιαίτερα τον Γενικό Γραμματέα της ΠΑΣΥΔΥ για την δωρεάν παραχώρηση της αίθουσας (αμφιθέατρο) και την τεχνική υποστήριξη του Προσωπικού της.

Με την ευκαιρία των 30χρονων, εκδόθηκε υλικό σε εύκολη μορφή ανάγνωσης (easy to read) που αφορούσε στο ρόλο της ΕΠΑΝΑ και μεταδιδόταν παρουσίαση του εντύπου κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης. Ο σχεδιασμός του εντύπου έγινε με την εθελοντική συμμετοχή των φοιτητών/ριών του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου και τα Σύμβολα Widait χρησιμοποιήθηκαν με την ευγενή χορηγία της εταιρείας MK Prosopsis Ltd.

Πιο κάτω η ομιλία της Βασιλείας Ηρακλειδίου, εκπροσώπου της ομάδας αυτοσυνηγορίας και τα μηνύματα της ομάδας του ΙΧΣΙ:

Ομιλία Βασιλείας Ηρακλείδου εκπροσώπου της ομάδας

Αυτοσυνηγορίας του ΙΧΣΙ στα 30χρονα της ΕΠΑΝΑ 25/10/19

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ που μου δίνετε την ευκαιρία να είμαι εδώ σήμερα και να μιλήσω ως εκπρόσωπος της ομάδας αυτοσυνηγορίας του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου. Ονομάζομαι Βασιλεία Ηρακλείδου και είμαι 42 χρονών. Μένω στην Λευκωσία με την μανούλα μου. Βρίσκομαι στο Ίδρυμα πάνω από 20 χρόνια. Στην αρχή ήμουν στα εργαστήρια και έκανα σφουγγαράκια, μετά πήγα δουλειά σε μια υπεραγορά αλλά κουράστηκα και τώρα ξαναγύρισα στο Ίδρυμα, είμαι στο εργαστήριο και συσκευάζω τσάγια και βότανα. Επίσης ανέλαβα χρέη συνοδού διακίνησης και μου αρέσει πολύ να βοηθώ τους συμμαθητές μου που είναι σε τροχόκαθισμα και δεν μπορούν να περπατήσουν μόνοι τους. Στην ομάδα αυτοσυνηγορίας ήμουν από παλιά. Σταμάτησα όταν πήγα δουλειά και τώρα που ξαναήρθα στο Ίδρυμα ξεκίνησα πάλι. Στην Αυτοσυνηγορία, «ανοιχτήκαμε» μπορούμε να μιλούμε χωρίς να φοβόμαστε ή να ντρεπόμαστε. Θέλω να «ξυπνήσουμε» κι άλλα άτομα, να μάθουν να μιλούν. Μαθαίνουμε για τα δικαιώματά μας. Και θέλουμε να σας πούμε ότι είναι καλά να μας ρωτάτε τι θέλουμε και να μας ακούτε. Θέλουμε όλοι οι γονείς να αγαπούν τα παιδιά τους και να μην ντρέπονται για τα προβλήματα τους. Να μην τα έχουν κλεισμένα στα σπίτια, αλλά να τα απασχολούν κάπου. Η κοροϊδία δεν μας βοηθάει. Ούτε το βρίσιμο. Είμαστε όλοι άνθρωποι και θέλουμε σεβασμό. Έχουμε ονόματα και δεν είμαστε καθυστερημένοι ή παλαβοί. Να μας δέχονται με τα λάθη και τις αδυναμίες μας. Να μας βοηθούν. Πολλά άτομα δεν ξέρουν τα λεφτά και δεν πρέπει να μας γελούν. Θέλουμε να μάθουμε να χειριζόμαστε τα λεφτά και κάποιον να ελέγχει ότι δεν μας γελούν. Όταν δεν θα ζουν οι γονείς μας θέλουμε να μας ρωτούν που θέλουμε να μένουμε. Να διαλέγουμε με ποιόν θα μείνουμε ή αν θέλουμε να παντρευτούμε. Να έχουμε δραστηριότητες για το απόγευμά και να μπορούμε να πάμε εύκολα σε εκδηλώσεις και συναυλίες. Κύριοι πολιτικοί, βγείτε από τα γραφεία σας και κάντε πιο πολλά πράγματα για μας. Ακούστε την φωνή μας και τι θέλουμε για τους εαυτούς μας. Φτιάξτε πιο πολλά αθλητικά κέντρα για μάς και πιο πολλές θέσεις αναπήρων. Έχουμε δικαίωμα να ζούμε σε ένα κόσμο που όλοι θα είναι ίσοι και χαρούμενοι.

Ευχαριστώ που με ακούσατε!

**ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΟΜΑΔΑΣ ΑΥΤΟΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ 25/10/2019**

- Θέλω να ζήσω μόνη μου και να αποφασίζω για τον εαυτό μου. (Ελένη Δημητρίου)
- Δεν μ' αρέσει η λύπη και ο οίκτος. Να μην κατακρίνομε τους άλλους. (Ελένη Φαούτα)
- Θα ήθελα να μπορώ να πηγαίνω περιπάτους. (Μιράντα Αντωνιάδου)
- Να μην μας εκμεταλλεύονται. Δεν έχουν δικαίωμα να πιάνουν τα λεφτά μας. (Άννα Χρίστου)
- Να μην με θεωρούν παράξενα. Θέλω να πάω δουλειά και να βγάλω τα δικά μου λεφτά. (Κων/να Καπάταη)
- Θα ήθελα κ' εγώ να βοηθήσω άλλους που έχουν πιο πολύ ανάγκη από μένα. (Μαρτούλα Χαμπή)
- Δεν θέλω να αποφασίζουν οι άλλοι για μένα και να μου λένε συνέχεια τι να κάνω. (Ελένη Πελεκάνου)
- Να μην μας κοροϊδεύουν όταν βγαίνουμε έξω. (Λένια Τσαγκαρίδου)
- Να έχουμε τα σπίτια μας και να μένουμε με τους φίλους μας. (Γιώργος Παύλου)
- Να ακούσετε όσα είπαμε σήμερα και όχι να μας θυμηθείτε στο επόμενο συνέδριο πάλι. (Κόκος Χριστοδούλου)

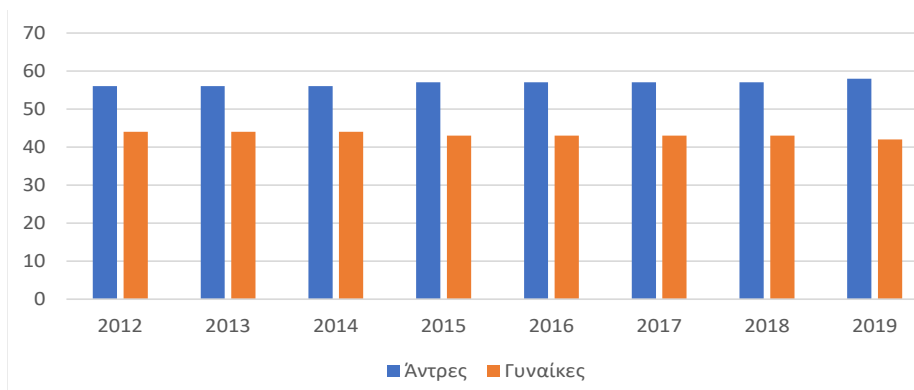
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΑΝΑ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Πίνακας 1: Ποσοστιαία κατανομή φύλου

Φύλο	Αρ. Ατόμων	%
Άντρες	1546	58
Γυναίκες	1132	42
Σύνολο	2678	100

Γράφημα 1: Ποσοστιαία κατανομή φύλου /ανά χρονολογία

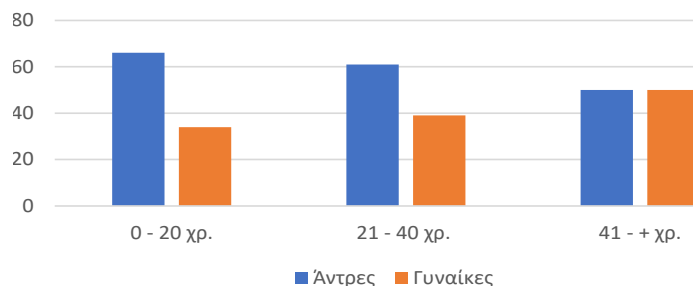

Συγκριτικά με τα τελευταία χρόνια το 2019 παρατηρείται αύξηση κατά 1% στους άνδρες και ανάλογη μείωση στις γυναίκες.

Πίνακας 2: Ποσοστιαία κατανομή ηλικίας

Ηλικία	Αρ. Ατόμων	%
0 - 20	655	24
21 - 40	963	36
41 +	1060	40
Σύνολο	2678	100

Γράφημα 2: Ποσοστιαία κατανομή φύλου /ηλικία

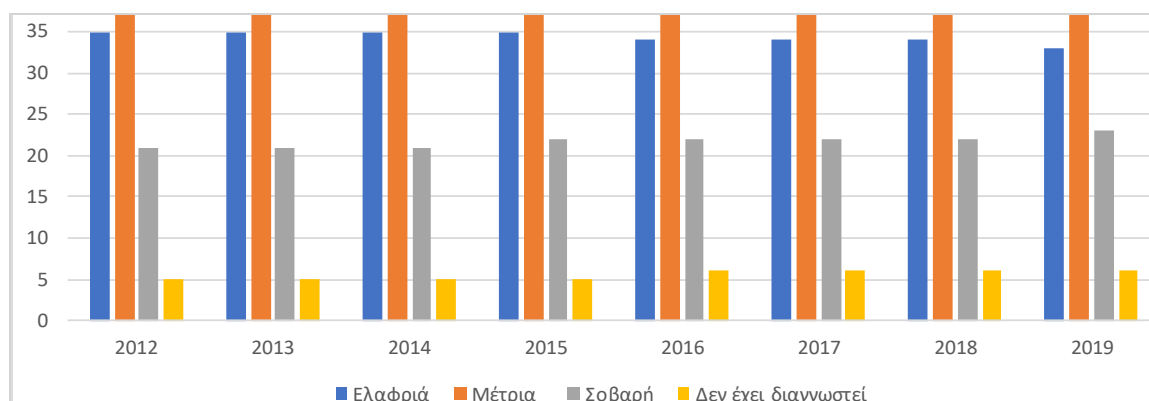
Στο πιο πάνω διάγραμμα παρατηρείται ότι στις νεαρές ηλικίες υπερисχύουν οι άντρες.

Πίνακας 3: Ποσοστιαία κατανομή βαθμού Ν.Α.

Βαθμός νοητικής αναπηρίας	Αρ. Ατόμων	%
Ελαφριά	894	33
Μέτρια	1030	38
Σοβαρή	607	22
Δεν έχει διαγνωστεί	147	6
Σύνολο	2678	100

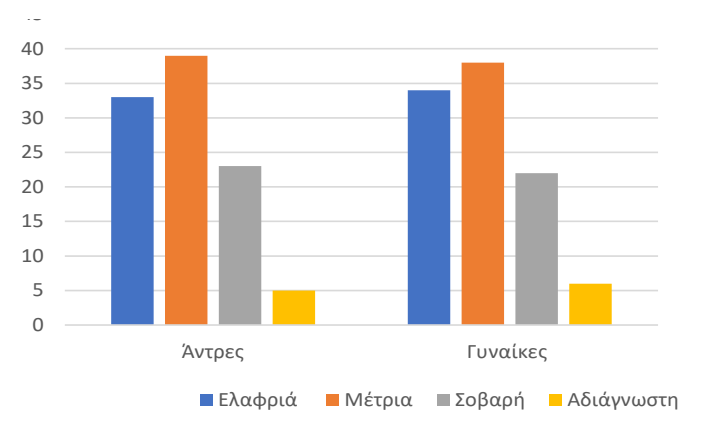
Η κατηγορία «δεν έχει διαγνωστεί» περιλαμβάνει περιπτώσεις για τις οποίες οι ειδικοί γιατροί δεν έδωσαν ξεκάθαρη ή πλήρη διάγνωση ή ακόμα διερευνάται.

Γράφημα 3: Ποσοστιαία κατανομή βαθμού Ν.Α. / χρονολογία

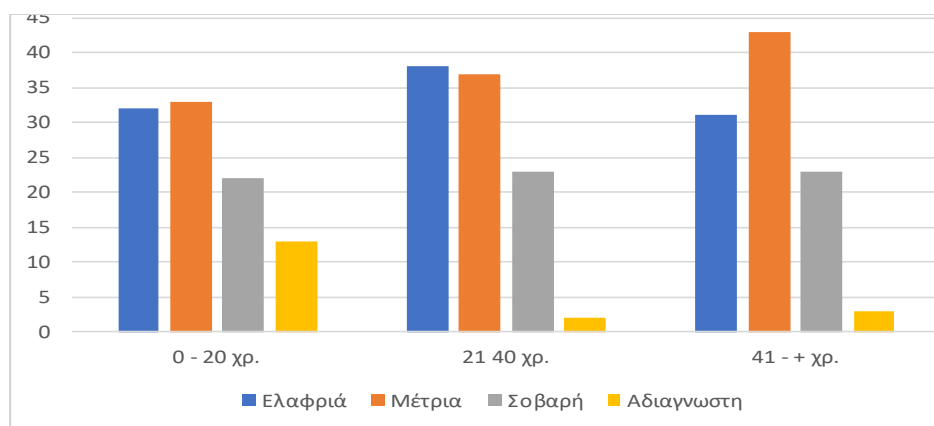

Συγκριτικά με το 2018 παρατηρείται μία μικρή αλλαγή. Η ελαφριά αναπηρία μειώθηκε κατά 1% και αυξήθηκε η σοβαρή αναπηρία.

Γράφημα 4: Ποσοστιαία κατανομή βαθμού Ν.Α. / φύλο

Σύμφωνα με το πιο πάνω διάγραμμα η κατανομή του βαθμού νοητικής αναπηρίας είναι περίπου ίδια στα δύο φύλα. Υπερισχύει η κατηγορία «Μέτρια».

Γράφημα 5: Ποσοστιαία κατανομή βαθμός Ν.Α. /ηλικία

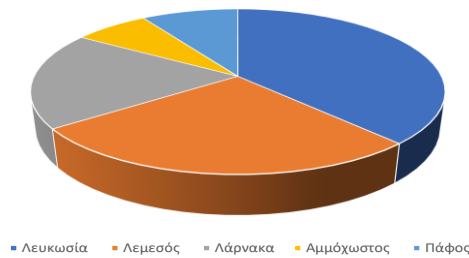
Σύμφωνα με το πιο πάνω διάγραμμα η σοβαρή νοητική αναπηρία είναι περίπου η ίδια σε όλες τις ηλικίες και η μέτρια είναι μεγαλύτερη στις μεγαλύτερες ηλικίες.

Πίνακας 4: Ποσοστιαία κατανομή Ν.Α. /επαρχίας

Επαρχία	Αρ. Ατόμων	%
Λευκωσία	1024	38
Λεμεσός	722	27
Λάρνακα	501	19
Αμμόχωστος	199	7
Πάφος	232	9
Σύνολο	2678	100

Συγκριτικά με τα στοιχεία του 2018, παρατηρείται ποσοστιαία αύξηση κατά 1% στην επαρχία Λεμεσού και παράλληλη μείωση στην επαρχία Αμμοχώστου.

Γράφημα 6: Άτομα με Ν.Α. /επαρχίας

Η επαρχία Λευκωσίας εξακολουθεί να έχει την μεγαλύτερη ποσοστιαία αναλογία συγκριτικά με τις άλλες επαρχίες.

Πίνακας 5: Ποσοστιαία κατανομή συνδρόμου

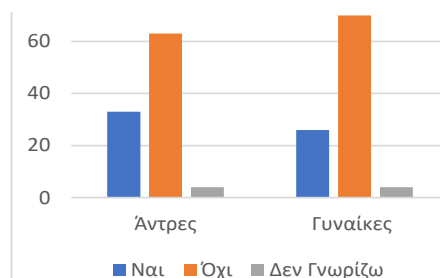
Παρουσία συνδρόμου	Αρ. Ατόμων	%
Ναι	807	30
Όχι	1772	66
Δεν έχει διαγνωστεί *	99	4
Σύνολο	2678	100

Πίνακας 6: Κατανομή συνδρόμου

Σύνδρομο	Αρ. Ατόμων	%
Down	311	39
Αυτισμός	275	34
Άλλο	186	23
Δεν έχει διαγνωστεί ακόμα *	35	4
Σύνολο	807	100

* Δεν έχει διαγνωστεί ακόμα σημαίνει ότι το σύνδρομο είναι υπό διερεύνηση λόγω μικρής ηλικίας ή είναι άγνωστο. Σε σχέση με το 2018 παρατηρείται μείωση κατά 2% στο σύνδρομο Down.

Γράφημα 7: Ποσοστιαία κατανομή συνδρόμου /φύλο

Σύμφωνα με το πιο πάνω διάγραμμα η κατανομή του συνδρόμου σε συνδυασμό με Ν.Α., είναι περίπου η ίδια στα δύο φύλα.

Πίνακας7: Ποσοστιαία κατανομή άλλων αναπηριών

Παρουσία άλλης σωματικής αναπηρίας	Αρ. Ατόμων	%
Ναι	1684	61
Όχι	1027	38
Δεν έχει διαγνωστεί	34	1
Σύνολο	2678	100

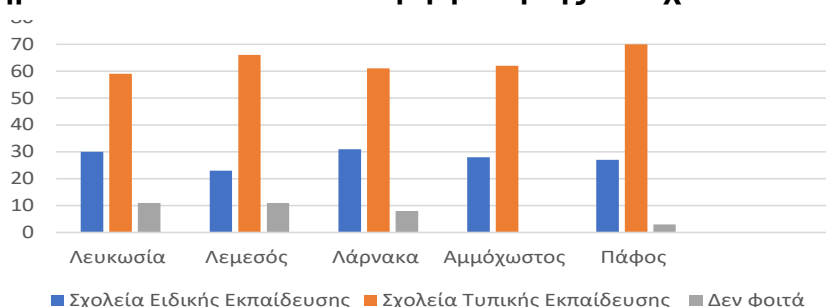
Εννοείται σωματική, κινητική αναπηρία ή άλλη ασθένεια.

Πίνακας 8: Ποσοστιαία κατανομή φοίτησης παιδιών από 3-21 χρ.

Φοιτούν	Αρ. Ατόμων	%
Σχολεία Τυπικής Εκπαίδευσης	436	66
Ειδικά Σχολεία	190	29
Δεν φοιτούν	30	5
Σύνολο	656	100

Τα στοιχεία αυτά αφορούν μόνο τα παιδιά που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο της ΕΠΑΝΑ γι' αυτό και διαφέρουν από τα στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Τα 30 παιδιά που φαίνεται πως δεν φοιτούν πιθανόν να είναι παιδιά 3-5 χρονών, τα οποία δεν έχουν ακόμα ενταχθεί στην εκπαίδευση, είτε είναι άνω των 15 ή άνω των 18 χρονών. Η υποχρεωτική εκπαίδευση στην Κύπρο είναι εννεαετής, άρα υπό κανονικές συνθήκες στα 15 τους χρόνια οι μαθητές μπορούν να διακόψουν τη φοίτησή τους. Επίσης μπορεί να είναι παιδιά άνω των 18 χρονών που τερμάτισαν τη φοίτησή τους και δεν αιτήθηκαν παράτασης μέχρι τα 21.

Παρατηρείται σημαντική αύξηση των παιδιών με Ν.Α. που φοιτούν στα Σχολεία Τυπικής Εκπαίδευσης.

Γράφημα 8: Ποσοστιαία κατανομή φοίτησης σε σχολεία /επαρχία

Σύμφωνα με το πιο πάνω διάγραμμα σ' όλες τις επαρχίες υπερτερεί το ποσοστό των παιδιών που φοιτούν σε σχολεία τυπικής εκπαίδευσης. Αξιοσημείωτο είναι ότι όλα τα παιδιά της επαρχίας Αμμοχώστου φοιτούν σε σχολεία.

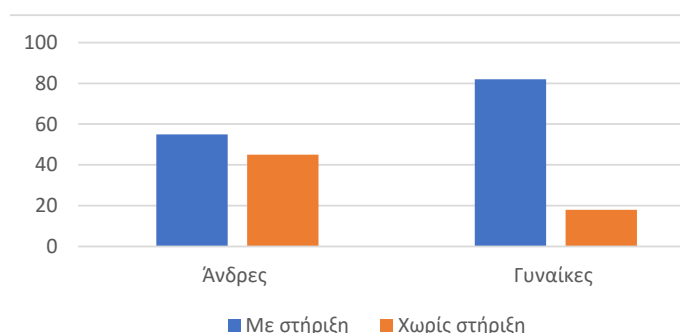
Πίνακας 9: Ποσοστιαία κατανομή εργοδότησης

Άτομα που Εργοδοτούνται στην ανοιχτή αγορά	Αρ. Ατόμων Ηλικία 20 -65	%
Με στήριξη καθοδηγητή εργασίας	176	10
Χωρίς στήριξη	101	6
Σύνολο	277	16

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάλυση στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνει άτομα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο της Επιτροπής, η ηλικία τους κυμαίνεται από 20-65 χρονών και εργοδοτούνται.

Αναλυτικά κατά επαρχία, το μεγαλύτερο ποσοστό εργοδότησης με στήριξη σημειώνεται στη Λευκωσία (54%), ακολουθεί η Λεμεσός (23%), η Λάρνακα (20%), η Αμμόχωστος (3%) και τέλος η Πάφος (2%).

Γράφημα 9: Ποσοστιαία κατανομή ατόμων με Ν.Α. που εργοδοτούνται στην ανοιχτή αγορά εργασίας/φύλο

Στο διάγραμμα φαίνεται ότι το ποσοστό των γυναικών που εργάζονται στην ανοιχτή αγορά χωρίς στήριξη έχει φθάσει στο 18%. Παρόλα αυτά εξακολουθεί να είναι μικρότερο, σε σχέση με το 45% των ανδρών που εργάζεται χωρίς στήριξη. Τα ποσοστά αυτά αφορούν τον αριθμό των 277 ατόμων που περιγράφονται στον πίνακα 9.

Πίνακας 10: Ποσοστιαία κατανομή οικογενειακής κατάστασης ατόμων με Ν.Α.

Οικογενειακή κατάσταση	Αρ. Ατόμων	%
Έγγαμος: Ναι	48	2
Όχι	2630	98
Σύνολο	2678	100

Από τους 48 έγγαμους οι 16 είναι γονείς εκ των οποίων σε δύο περιπτώσεις το παιδί δόθηκε για υιοθεσία. Οι υπόλοιπες περιπτώσεις έχουν τα παιδιά μαζί τους και τα φροντίζουν μόνοι τους ή/και με βοήθεια. Από τους 16 γονείς, οι 8 περιπτώσεις έχουν περισσότερα από 2 παιδιά. Υπάρχουν και μερικές περιπτώσεις που είναι διαζευγμένοι και δεν φαίνονται στον πιο πάνω πίνακα.

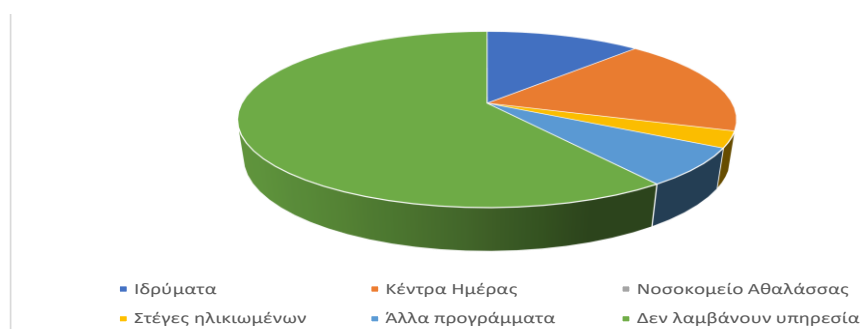
Πίνακας 11: Ποσοστιαία κατανομή υπηρεσιών που λαμβάνουν τα άτομα με Ν.Α.

Λαμβάνουν υπηρεσίες	Αρ. Ατόμων	%
Ιδρύματα/24ωρη φροντίδα	313	12
Κέντρα Ημέρας	484	18
Νοσοκομείο Αθαλάσσης	2	0
Στέγη Ηλικιωμένων	73	3
Άλλα προγράμματα*	182	7
Σύνολο	1054	40

- Κατ' οίκον φροντίδα κά

Σύμφωνα με τον πιο πάνω πίνακα φαίνεται ότι ο μεγαλύτερος εξυπηρετούμενων λαμβάνουν υπηρεσίες από τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας.

Γράφημα 10: Ποσοστιαία κατανομή ατόμων με Ν.Α. που λαμβάνουν υπηρεσίες παγκύπρια

Πίνακας 12: Ποσοστιαία κατανομή διαμονής των ατόμων με Ν.Α.

Διαμονή	Αρ. Ατόμων	%
Διαμένει με την οικογένεια	2286	85
Διαμένει σε ίδρυμα *	201	8
Διαμένει σε σπίτι στη κοινότητα	101	4
Ζει μόνος **	89	3
Διαμένουν αλλού ***	1	0
Σύνολο	2678	100

***Διαμένει σε ίδρυμα:** περιλαμβάνει διαμονή 24ωρης βάσης πχ: Ίδρυμα Θεοτόκος, Ίδρυμα Άγιος Στέφανος, Κέντρο Δημερεύουσας Φροντίδας Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Άγιος Γεώργιος - Χριστάκης Χασάπης, Στέγες Ηλικιωμένων και Ψυχιατρική Πτέρυγα του Νοσοκομείου Αθαλάσσης.

****Ζει μόνος:** κάποιοι από αυτούς ζουν εντελώς μόνοι, κάποιοι με οικιακή βοηθό και κάποιοι με την επίβλεψη οικείων προσώπων.

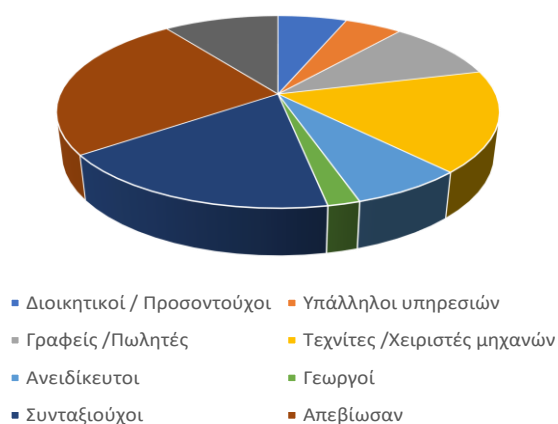
*****Διαμένουν Αλλού:** διαμένουν σε μοναστήρια.

Πίνακας 13: Ποσοστιαία κατανομή επάγγελμα πατέρα

Επάγγελμα	Αρ. Ατόμων	%
Διοικητικοί /προσωντούχοι	152	6
Υπάλληλοι υπηρεσιών	135	5
Γραφείς /πωλητές	269	10
Τεχνίτες /χειριστές μηχανών	453	17
Ανειδίκευτοι	191	7
Γεωργοί	56	2
Συνταξιούχοι	490	18
Απεβίωσαν	671	25
Άλλοι /άνεργοι	261	10
Σύνολο	2678	100

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι 43% του συγκεκριμένου πληθυσμού είναι συνταξιούχοι ή έχουν αποβιώσει.

Γράφημα 11: Επάγγελμα πατέρα

Πίνακας 14: Ποσοστιαία κατανομή επάγγελμα μητέρας

Επάγγελμα	Αρ. Ατόμων	%
Διοικητικοί /προσωντούχες	104	4
Υπάλληλοι υπηρεσιών	52	2
Γραφείς /πωλήτριες	252	10
Τεχνίτες /χειρίστριες μηχανών	36	1
Ανειδίκευτες	170	6
Γεωργοί	1	0
Συνταξιούχοι	528	20
Απεβίωσαν	426	16
Οικοκυρές	968	36
Άλλοι /άνεργες	141	5
Σύνολο	2678	100

Σημαντικότερο ποσοστό (36%) παρουσιάζουν οι μητέρες που είναι οικοκυρές και πιθανόν αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι περισσότερες δεν έχουν που να αφήσουν τα παιδιά τους ανεξαρτήτως ηλικίας ή έχουν παραιτηθεί από τη δουρεία τους για να τα φροντίζουν. Συγκριτικά με το 2018 το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί κατά 2%.

Γράφημα 12: Επάγγελμα μητέρας

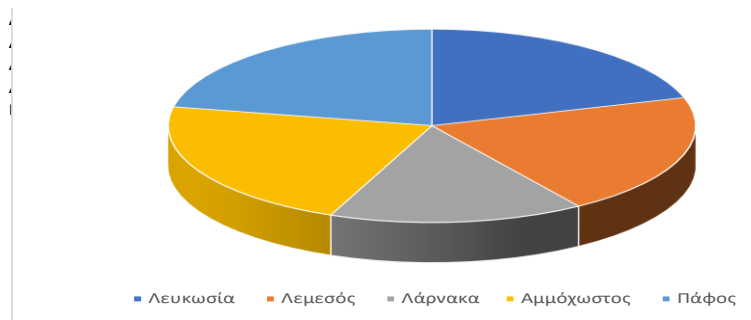

Πίνακας 15: Ποσοστιαία κατανομή ατόμων με Ν.Α. με διαζευγμένους γονείς /επαρχίας

Επαρχία	%
Λευκωσία	9
Λεμεσός	11
Λάρνακα	12
Αμμόχωστος	6
Πάφος	11

Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από το σύνολο 257 ατόμων που έχουν διαζευγμένους γονείς ή 10% Παγκύπρια.

Γράφημα 13: Απεβίωσαν και οι δύο γονείς των ατόμων με Ν.Α. ανά επαρχία

Έχουν χάσει και τους δύο γονείς 330 άτομα παγκύπρια (12%).

**ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 2019**

Πίνακας 1: Αριθμός οικογενειών που εξυπηρετήθηκαν από τη ΣΥΕΠΠ κατά επαρχία

Παραπομπές	Επαρχία			Σύνολο
	Λευκωσία	Λάρνακα /Αμμόχωστος	Λεμεσός /Πάφος	
2006	16	16	4	36
2007	48	57	42	147
2008	30	48	53	131
2009	23	48	33	104
2010	47	57	40	144
2011	41	39	29	109
2012	15	42	34	91
2013	26	52	25	103
2014	36	40	16	92
2015	42	40	29	111
2016	36	50	30	116
2017	36	69	26	131
2018	32	53	82	167
2019	40	61	83	184
Σύνολο	468	672	576	1666

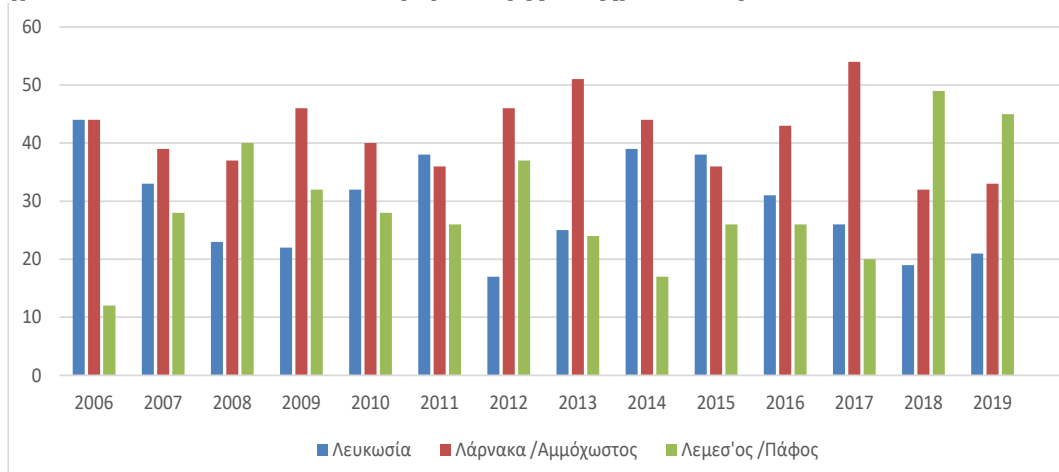
Έναρξη προγράμματος Σεπτέμβριος 2006

Από τον Ιανουάριο 2019 μέχρι το Δεκέμβριο 2019 οι Λειτουργοί χειριστήκαν 184 νέα περιστατικά ή ποσοστό 10% περισσότερα σε σχέση με το 2018.

Από τον Σεπτέμβριο του 2006 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2019 παραπτεύμφθηκαν συνολικά 1666 περιπτώσεις.

Η μείωση παραπομπής περιστατικών παρατηρείται κατά τις περιόδους όπου η υπηρεσία αναγκαζόταν να επαναπροκηρύξει τις θέσεις λόγω παραίτησης των λειτουργών, είτε λόγω λήξης των συμβολαίων. Τα κενά που δημιουργούνταν για πολλούς μήνες είχαν πάντα αρνητικές επιπτώσεις στις παραπομπές περιστατικών και στην εξυπηρετήση των οικογενειών που ήδη είχαν αποταθεί στην υπηρεσία.

Γράφημα 1: Ποσοστιαία κατανομή επαρχία / χρονολογία

Πίνακας 2: Κατάλογος διαταραχών που παραπέραμφθηκαν στη ΣΥΕΠΠ ανά επαρχία

Είδος Αναπηρίας	Λευκωσία	Λάρνακα/ Αμμόχωστος	Λεμεσός/ Πάφος	Σύνολο
Νοητικές Δυσκολίες	13	13	25	51
Σύνδρομα (Down, Williams, Prader Willi, etc)	5	17	8	30
Αυτισμός/ αυτιστικά χαρακτηριστικά/ Aspergers	15	18	21	54
Σύνδρομο Ελλειμματικής Προσοχής & Υπερκινητικότητα	21	31	13	65
Εγκεφαλική Παράλυση	1	1	5	7
Μαθησιακές Διαταραχές	36	46	34	116
Προβλήματα Συμπεριφοράς	34	43	15	92
Ψυχοκινητική Καθυστέρηση	5	20	54	79
Επιληψία	4	2	6	12
Κινητικά Προβλήματα	14	10	23	47
Παραπληγία	-	-	1	1
Ημιπληγία	1	1	2	4
Τετραπληγία	-	2	1	3
Ιατρικά Προβλήματα	12	12	17	41
Καθυστέρηση/ Απουσία Λόγου	33	23	42	98
Μικρό/ Μεγαλοκεφαλία	2	2	5	9
Εγκεφαλοπάθεια/ Εγκεφαλική Δυσλειτουργία	-	4	8	12

Οι διαταραχές των παιδιών που έλαβαν υπηρεσίες από τη ΣΥΕΠΠ κατά το 2019 όπως φαίνεται και στον πίνακα είναι πολλαπλές και σε πολλές περιπτώσεις συνυπάρχουν περισσότερες από μία διαταραχές. Στο πίνακα καταγράφονται όλες οι διαταραχές που αφορούν τα 184 παιδιά, βάσει ιατρικού πιστοποιητικού.

Πίνακας 3: Κατανομή ηλικίας παιδιών που εξυπηρετούνται από τη ΣΥΕΠΠ κατά επαρχία

Ηλικία	Λευκωσία	Λάρνακα/ Αμμόχωστος	Λεμεσός/ Πάφος	Σύνολο
0 - 1	-	1	4	5
1 - 2	-	2	4	6
2 - 3	7	9	14	30
3 - 4	7	9	9	25
4 - 5	3	10	12	25
5 - 6	3	7	19	19
6 - 7	4	5	10	19
7 - 8	4	-	2	6
8 +	12	18	19	49
ΣΥΝΟΛΟ	40	61	83	184

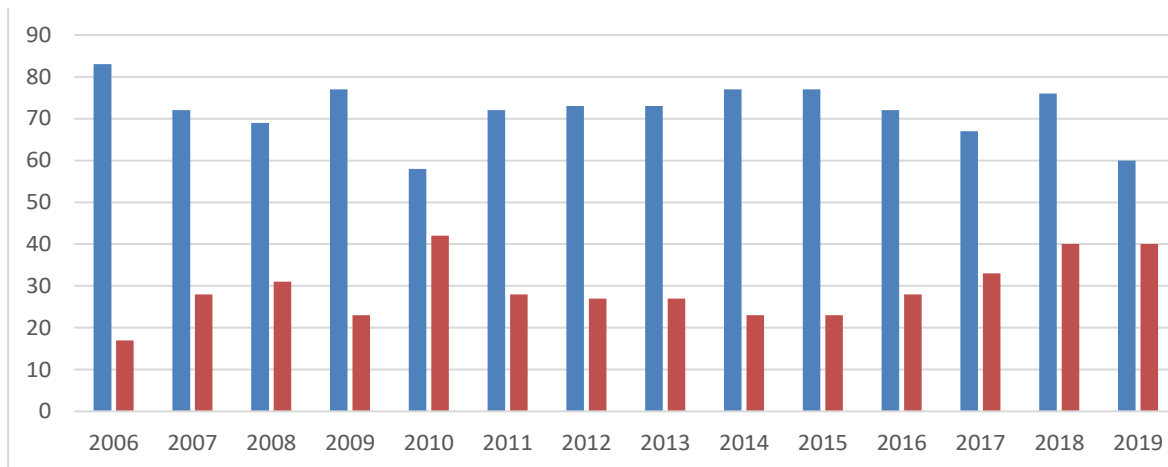
Αναφορικά με τις ηλικίες των παιδιών που έλαβαν υπηρεσίες από τη ΣΥΕΠΠ κατά το 2019 όπως φαίνονται και στον πίνακα, 74 παιδιά ή ποσοστό 40% ξεπερνούν το όριο ηλικίας των 6 ετών. Αυτό επιβεβαιώνει την απουσία υπηρεσιών στήριξης και ενημέρωσης των γονιών που έχουν παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας.

Πίνακας 4: Συγκεντρωτικοί αριθμοί παιδιών που εξυπηρετήθηκαν στα χρόνια λειτουργίας της ΣΥΕΠΠ

Χρονολογία	Παιδιά μέχρι 6 ετών (> 6)	Παιδιά άνω των 6 ετών (< 6)	Σύνολο
2006	30 (83%)	6 (17%)	36
2007	106 (72%)	41 (28%)	147
2008	91 (69%)	40 (31%)	131
2009	80 (77%)	24 (23%)	104
2010	84 (58%)	60 (42%)	144
2011	79 (72%)	30 (28%)	109
2012	66 (73%)	25 (27%)	91
2013	75 (73%)	28 (27%)	103
2014	71 (77%)	21 (23%)	92
2015	86 (77%)	25 (23%)	111
2016	83 (72%)	33 (28%)	116
2017	88 (67%)	43 (33%)	131
2018	127 (76%)	40 (24%)	167
2019	110 (60%)	74 (40%)	184
Σύνολο	1176 (71%)	490 (29%)	1666

Στα 13 χρόνια λειτουργίας της ΣΕΕΠΠ έχουν εξυπηρετηθεί συνολικά 490 παιδιά που ξεπερνούν την ηλικία των 6 ετών. Αυτό δείχνει την ανάγκη επέκτασης των υπηρεσιών και σε οικογένειες με παιδιά μεγαλύτερων ηλικιών.

Γράφημα 2: : Ποσοστιαία κατανομή φύλου ανά έτος στα 13 χρόνια υπηρεσίας της ΣΥΕΠΠ

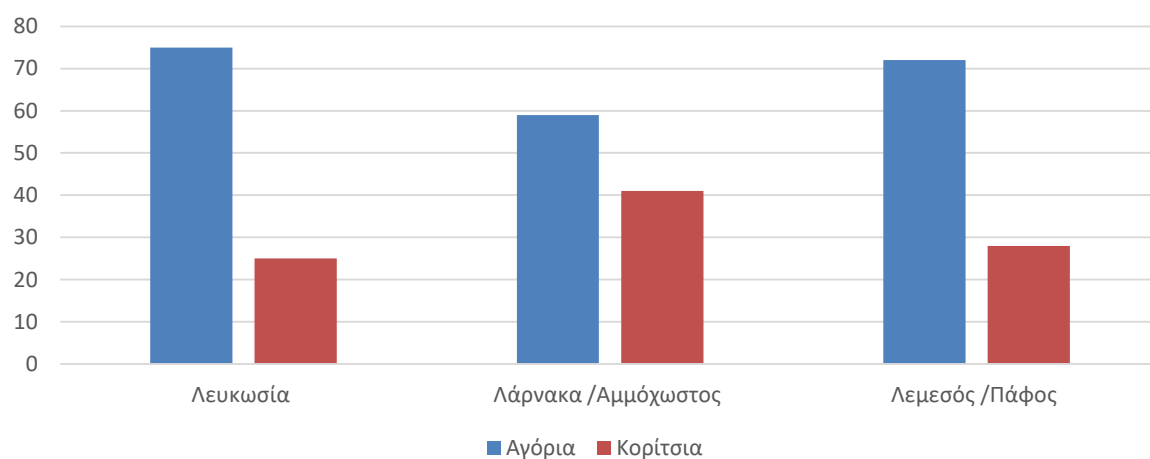

Πίνακας 6: Κατανομή φύλου κατά επαρχία το 2019

Φύλο	Λευκωσία	Λάρνακα/ Αμμόχωστος	Λεμεσός/ Πάφος	Σύνολο
Κορίτσια	10	25	23	58 (32%)
Αγόρια	30	36	60	126 (68%)
ΣΥΝΟΛΟ	40	61	83	184 (100%)

Παρατηρείται διαχρονικά ότι τα αγόρια υπερτερούν των κοριτσιών, με ποσοστό κατά το 2019 του 68% του συνόλου των παιδιών παγκύπρια.

Γράφημα 4: Ποσοστιαία κατανομή φύλου / επαρχία

Επιτροπή Προστασίας Των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία

Ποια είναι η Επιτροπή Προστασίας Των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία

Η Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία είναι ένας οργανισμός.

Η Επιτροπή βοηθά τα άτομα με Νοητική Αναπηρία να έχουν τα δικαιώματά τους στην Κύπρο.

Η Επιτροπή λειτουργεί με βάση το νόμο.

Η Επιτροπή έχει 10 μέλη.

Τα μέλη είναι άτομα από το Κράτος και Γονείς Ατόμων με Νοητική Αναπηρία.
Στη Επιτροπή δουλεύουν και άτομα από άλλα επαγγέλματα.

Τι κάνει η Επιτροπή:

Έχει κατάλογο όλων των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία στην Κύπρο.
Ο κατάλογος γράφει και πληροφορίες για κάθε άτομο.

Γνωρίζει τα προβλήματα των ατόμων και βοηθά να τα λύσουν.
Βοηθά τα άτομα και τις οικογένειές τους να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες.

Μαθαίνει τι πρέπει να κάνει το Κράτος για τα Άτομα με Νοητική Αναπηρία και βοηθά να γίνονται.

Κάνει διάφορα πράγματα μαζί με άλλους οργανισμούς του Κράτους για τα δικαιώματα των Ατόμων.

Πηγαίνει σε χώρους όπου μένουν, δουλεύουν και πηγαίνουν σχολείο τα άτομα με Νοητική Αναπηρία. Φροντίζει να ζουν και να περνούν καλά.

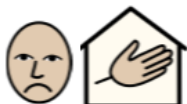
Συμβουλεύει τα άτομα με νοητική αναπηρία και τις οικογένειές τους όταν χρειάζεται. Μαθαίνει τα παράπονα των ατόμων και βοηθά να λύσουν τα προβλήματά τους.

Μιλά στον κόσμο για τα δικαιώματα των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία.

Παράπονα που μπορείς να πεις στην Επιτροπή:

Όταν δεν σου αρέσει ο τρόπος που σε φροντίζουν.

Όταν δεν σου αρέσει αυτό που γίνεται στο σχολείο.

Όταν η οικογένειά σου χρειάζεται βοήθεια.

Όταν έχεις πρόβλημα στη δουλειά.

Όταν χρειάζεσαι γιατρό και φάρμακα.

Όταν η βοήθεια που έχεις από το Κράτος δεν είναι αρκετή.

Όταν κάποιος δεν σου συμπεριφέρεται καλά.

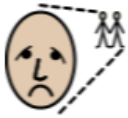
Όταν κάποιος σε ενοχλεί.

Όταν δεν θέλεις να μένεις σε ίδρυμα.

Όταν δεν έχεις το ίδιο δικαίωμα που έχουν οι άλλοι.

Όταν μένεις σε χωριό ή μακριά και δεν έχεις βοήθεια.
Όταν μένεις μόνος και θέλεις βοήθεια.

Έγκαιρη Παιδική Παρέμβαση

Υπάρχουν ψυχολόγοι που βοηθούν οικογένειες με μικρά παιδιά μέχρι 7 χρονών.
Αυτό ξεκίνησε από το 2003

Οι ψυχολόγοι συμβουλεύουν τις οικογένειες να φροντίζουν να τα παιδιά. Βρίσκουν βοήθεια και από άλλους ειδικούς.

Πληροφορίες για όλους

Κάθε χρόνο η Επιτροπή δίνει πληροφορίες σε επαγγελματίες που δουλεύουν μαζί με Άτομα με Νοητική Αναπηρία.

Η Επιτροπή μαζί με το Κράτος βοηθούν τα Άτομα με Νοητική Αναπηρία να εργαστούν.

Αυτό λέγεται πρόγραμμα Εργοδότησης με Στήριξη.

Ο οργανισμός από το Κράτος που δίνει λεφτά για τα προγράμματα λέγεται Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία.

Μπορείς να μιλήσεις με την Επιτροπή όποτε θέλεις στο τηλέφωνο: 22871333

Μπορείς να γράψεις εδώ: cpmental@cytanet.com.cy

Μπορείς να μάθεις περισσότερα εδώ : www.cpmental.com.cy

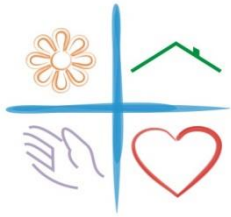

Ο σχεδιασμός έγινε με την εθελοντική συμμετοχή των φοιτητών/ριων του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου

MK Prosopsis Ltd
www.mkprosopsis.com
Assistive Technology Solutions for all!

Τα Ελληνικά Σύμβολα Widgit χρησιμοποιήθηκαν με την ευγενή χορηγία της εταιρείας MK Prosopsis Ltd

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ για το έτος 2019

Η Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία (ΕΠΑΝΑ), η οποία λειτουργεί βάσει των Νόμων Περί Ατόμων με Νοητική Αναπηρία του 1989 και 2018, με την ολοκλήρωση του έτους 2019, αναφέρει πιο κάτω σύντομο απολογισμό των κυριότερων δράσεων της:

- Η ΕΠΑΝΑ, με αφορμή τη συμπλήρωση 30 χρόνων από την ημερομηνία ίδρυσής της, διοργάνωσε, «Επετειακή Μουσικοχορευτική Βραδιά» στις 25/10/2019 στο Αμφιθέατρο της ΠΑΣΥΔΥ στη Λευκωσία, η οποία διεκπεραιώθηκε με επιτυχία. Στην εκδήλωση συμμετείχαν το Μουσικό Σχήμα «ΧΑΡΙΣΜΑ» και ο «Πολιτιστικός Όμιλος Δεσμός – Σπίτι του Μάριου» όπως επίσης και το Χορευτικό Σχήμα του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου (ΙΣΧΙ). Πρωταγωνιστές ήταν τα ίδια τα άτομα με νοητική αναπηρία που, μέσω εκπροσώπων της Ομάδας Αυτοσυνηγορίας του ΙΣΧΙ, έδωσαν το μήνυμα τους για τη συμπερίληψή τους στις αποφάσεις που τους αφορούν.
- Τα μέλη και το προσωπικό της ΕΠΑΝΑ συμμετείχαν μαζί με την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ) στην Ομάδα Εργασίας, η οποία είχε συσταθεί από το 2018 από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ), για προώθηση της επεξεργασίας νέου νομοσχεδίου που να διασφαλίζει την άσκηση της Δικαιοπρακτικής Ικανότητας από τα άτομα με αναπηρίες.
- Οι λειτουργοί της Συντονιστικής Υπηρεσίας Έγκαιρης Παιδικής Παρέμβασης (ΣΥΕΠΠ) διοργάνωσαν ομάδες στήριξης γονιών στη Λευκωσία και τη Λάρνακα, οι οποίες αγκαλιάστηκαν θετικά από τους γονείς με ξεκάθαρο αίτημα την τακτική λειτουργία τέτοιων ομάδων.
- Κατά το έτος 2019, οι Λειτουργοί της ΕΠΑΝΑ/ΣΥΕΠΠ διοργάνωσαν σειρά από διαλέξεις με στόχο την ενημέρωση των επαγγελματιών για τη ΣΥΕΠΠ, για την άσκηση του θεσμού της αυτοσυνηγορίας και για την εφαρμογή των προνοιών της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Κυρωτικός Νόμος 8(III)2011).
- Η Επιτροπή διοργάνωσε 2 ημερίδες τον Απρίλιο 2019 που απευθύνονταν σε επαγγελματίες δομών/κέντρων ημέρας των Επαρχιών Λεμεσού/Πάφου και Λάρνακας/Παραλιμνίου με θέμα: «Επιμόρφωση Επαγγελματιών για Θέματα Σεξουαλικής Αγωγής Ατόμων με Νοητική Αναπηρία», σε συνεργασία με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Οικογενειακού Προγραμματισμού και Ειδικό Κλινικό Ψυχολόγο.
- Τον Ιούνιο 2019 η Επιτροπή είχε συνεργασία με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας για την εξαίρεση των ατόμων με νοητική αναπηρία από την υποχρέωση καταβολής συμπληρωμής για τις υπηρεσίες φροντίδας στα πλαίσια του ΓΕΣΥ.
- Κατά το 2019 πραγματοποιήθηκαν δεκάδες επισκέψεις σε ειδικούς επαγγελματίες και δομές, θεραπευτικά κέντρα και υπηρεσίες από τους Λειτουργούς, ενημερώνοντας για τη σημασία της έγκαιρης παιδικής παρέμβασης σε παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές και νοητική αναπηρία και παρέχοντας τεχνική υποστήριξη σε θέματα προγραμμάτων και σχεδίων που είναι σε ισχύ από το κράτος ή άλλους φορείς. Κατά τις επισκέψεις αυτές καταγράφηκαν οι προβληματισμοί των επαγγελματιών αλλά και οι ανάγκες των ατόμων με νοητική αναπηρία.

- Όσον αφορά το τεχνολογικό σκέλος, η ΕΠΑΝΑ προέβη στην αναβάθμιση της ιστοσελίδας της και στη συμπερίληψη διαθέσιμου υλικού πληροφόρησης σε μορφή easy-to-read, το οποίο απευθύνεται στα άτομα με νοητική αναπηρία.

Η πρόεδρος, τα μέλη και το προσωπικό της Επιτροπής εύχονται καλές γιορτές και ευτυχισμένο το νέο έτος. Δηλώνουν επίσης, ότι είναι στη διάθεση των ατόμων με νοητική αναπηρία, των γονιών και των επαγγελματιών για παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης και στήριξης ώστε να διασφαλίζονται και να διαφυλάσσονται τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική αναπηρία και των οικογενειών τους.

Ιστοσελίδα www.cpmmental.com.cy, email: cpmental@cytanet.com.cy

Τηλ. 22 831333, Φαξ 22 429544

23/12/2019